

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૩૭૮/૨૦૧૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ જે. બી. પારડીવાલા

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. સી. રાવ

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	હા.
૨	પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં?	હા.

૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે ?	ના.
	ગૌણ ન્યાયપાલિકામાં આ ચુકાદાને પરિપત્રિત કરો.	

=====

મહેન્દ્રસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી આશિષ એમ. દગલી (૨૨૦૩) સાથે વકીલ શ્રી આમિર પઠાણ.

શ્રી રોનક રાવલ, એપીપી (૨) વિરોધી (ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે

=====

કોરમ:માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ જે. બી. પારડીવાલા

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. સી. રાવ

તારીખ:૨૫/૦૨/૨૦૧૯

મૌખિક ચુકાદો

(પર: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ જે. બી. પારડીવાલા)

૧. હાલની અપીલ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે દોષિત આરોપીના કહેવા પર છે અને સેશન્સ કેસ નંબર ૧૧૫/૨૦૧૨ માં એડિશનલ સેશન્સ જજ, લિમ્બડી દ્વારા ૨૪ ડિસેમ્બર ૨૦૧૪ના રોજ પસાર કરાયેલા દોષિત ઠેરવવાના આદેશ અને સજા સામે નિર્દેશિત છે.

૨. ઉપરોક્ત આદેશ દ્વારા, વિદ્વત વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશે અપીલકર્તાને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવ્યો હતો અને પરિણામે, તેને ૧૦૦૦૦ રૂપિયાના દંડ સાથે આજીવન કેદની સજા અને દંડની ચુકવણીમાં નિષ્ફળતા, એક વર્ષના સમયગાળા માટે વધુ સખત કેદ ભોગવવાની સજા ફટકારી હતી.

• ફરિયાદી પક્ષનો કેસ:

૩. જયશ્રીબા નામના મૃતકના લગ્ન આરોપી અપીલકર્તા સાથે થયા હતા.લગ્નજીવનમાં એક પુત્ર અને એક પુત્રીનો જન્મ થયો હતો.ફરિયાદી પક્ષનો કેસ છે કે ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ની રાત્રે આરોપીઓએ તેમના રહેણાંક મકાનના પહેલા માળે તેની પત્ની જયશ્રીબાની હત્યા કરી હતી.ફરિયાદી પક્ષના કેસ અનુસાર, આરોપીએ તેની પત્નીને આખા શરીર પર છરી વડે અંધાધૂંધ છરી મારી હતી અને તેના કારણે તેનું મોત થયું હતું.આ ઘટના બાદ આરોપી નીચે આવ્યો હતો અને આરોપીના ઘરની બરાબર સામે રહેતા તેના પિતરાઈ ભાઈ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાને જગાડ્યો હતો.રાત્રે ૧-૩૦ વાગ્યે સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાને જગાડ્યા પછી આરોપીએ સુખદેવસિંહને કહ્યું હતું કે તેણે તેની પત્નીની હત્યા કરી છે.આમ કહીને આરોપી પોલીસ સ્ટેશન જવા રવાના થયો હતો.ફરિયાદી પક્ષનો કેસ છે કે ગુના પાછળનો હેતુ આરોપીના મનમાં શંકા હતી કે તેની પત્ની અનૈતિક જીવન જીવી રહી છે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, પતિ તરીકે આરોપીને તેની પત્ની એટલે કે મૃતકની વફાદારી અંગે શંકા હતી.

૪. ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે, સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાએ લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશનમાં પ્રથમ માહિતી અહેવાલ દાખલ કર્યો હતો.સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા દ્વારા દાખલ કરાયેલ પ્રથમ માહિતી

અહેવાલ પ્રદર્શન-જા નીચે મુજબ છે:

“તારીખ-૧૯/૦૭/૧૨

મારું નામ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા છે, ઉંમર-૩૧ વર્ષ,
વ્યવસાય-પાનની દુકાન, નિવાસી-લિમ્બાડી, હવેલી શેરી, મોબાઈલ-
૯૯૨૪૪૩૩૦૬૦.

હું મારી ફરિયાદની હકીકત જણાવું છું કે, હું ઉપરોક્ત સ્થળે
રહું છું અને પાનની દુકાન ચલાવું છું.અમે ત્રણ ભાઈઓ છીએ.તેમાંથી
મહેન્દ્રસિંહ સૌથી મોટા છે અને તે અમારા ઘરના ઉપરના માળે રહે
છે.તેમને નિધિબા નામની એક દીકરી છે, જેની ઉંમર ૧૨ વર્ષની છે.અને
એક પુત્ર, વિશ્વરાજસિંહ-૧૦ વર્ષનો.હું અને મારી પત્ની મારા માતા-
પિતા સાથે ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર રહીએ છીએ.અમે, ભાઈઓ અલગ રહીએ
છીએ.મારો બીજો ભાઈ ભરતસિંહ લાલ બંગલો નજીક લિમ્બાડીમાં રહે
છે.મારા ભાઈ મહેન્દ્રસિંહના લગ્ન ચૌદ વર્ષ પહેલાં ધ્રાંગધરામાં જયશ્રીબા
ડી/ઓ રંભા દેવીસિંહ રાઠોડ સાથે થયા હતા.આ લગ્નજીવનમાં એક પુત્રી
અને એક પુત્રનો જન્મ થયો હતો.તેઓ અમારા ઘરના ઉપરના માળે રહે
છે.મારા ભાઈ મહેન્દ્રસિંહે રાત્રે લગભગ ૧ વાગ્યે નીચે આવીને મારો

દરવાજો ખખડાવીને મને જગાડ્યો.તેથી, હું અને મારા માતા-પિતા જાગી ગયા અને દરવાજો ખોલ્યો.અમે જોયું કે મહેન્દ્રસિંહના હાથમાં ઈજા થઈ હતી અને ઘામાંથી લોહી વહી રહ્યું હતું.મહેન્દ્રસિંહે અમને કહ્યું કે, તેણે છરીના ઘા મારીને તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી અને તેના બાળકો બીજા રૂમમાં સૂઈ રહ્યા છે.વધુમાં તેણે કહ્યું કે હું પોલીસ સ્ટેશન જઈ રહ્યો છું.ત્યારબાદ તે ઘરની બહાર નીકળી ગયો હતો.ત્યારબાદ, હું અને મારા પિતા ઉપરના માળે ગયા અને અમે જોયું કે મારા ભાભી જયશ્રીબા લોહીલુહાણ હાલતમાં પડેલી હતી.ત્યારબાદ મેં પોલીસ સ્ટેશનને ફોન કર્યો અને પોલીસ આવતાં જ મેં મારા ભાઈ મહેન્દ્રસિંહ સામે પોલીસમાં ફરિયાદ નોંધાવી.મારો ભાઈ ઘણીવાર મારા ભાભી સાથે ઝઘડો કરતો હતો કારણ કે તેને તેના પાત્ર અંગે શંકા હતી.તેથી, મારો ભાઈ આક્રમક બન્યો અને તેને છરીના ઘા મારીને મારી નાખ્યો.બીજું કોઈ કારણ નથી.”

૫. સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા દ્વારા નોંધાયેલી એફ. આઈ. આર. ના આધારે તપાસ શરૂ કરવામાં આવી હતી.પંચનામા પ્રદર્શન-૨૦ બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું.મૃતદેહને પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો અને પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં બહાર આવ્યું હતું કે મૃતકને તેના શરીરના આગળના ભાગમાં પંદર છરીના ઘા અને શરીરના પાછળના ભાગમાં પાંચ છરીના ઘા થયા હતા.તેના ચહેરા પર એક ઘા હતો.પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ

એકિઝબિટ-૧૭માં મૃત્યુનું કારણ આખા શરીરમાં બહુવિધ ઈજાઓને કારણે "હેમેરજિક શોક" હતું.બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં અપરાધ પંચનામા પ્રદર્શન-૩૨નું દ્રશ્ય દોરવામાં આવ્યું હતું.લોહીથી રંગાયેલા મૃતકના કપડાં એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા અને રાસાયણિક વિશ્લેષણ માટે એફએસએલને મોકલવામાં આવ્યા હતા. પંચનામાનું પ્રદર્શન દોરીને મૃતકના લોહીથી ખરડાયેલા કપડાં એકત્ર કરવામાં આવ્યા હતા -૪૦. આરોપીની તબીબી તપાસ માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો અને આરોપીના શરીર પર જોવા મળતી ઈજાઓના સંદર્ભમાં ડૉક્ટર દ્વારા તબીબી પ્રમાણપત્ર પ્રદર્શન-૨૨ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું.આરોપીએ જાતે જ પોલીસ સમક્ષ આત્મસમર્પણ કર્યું હતું અને ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર તેમજ ગુના સમયે તેણે પહેરેલા કપડાં સોંપ્યા હતા.પોલીસે બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં પંચનામા પ્રદર્શન-૩૫ દોરીને હથિયાર તેમજ કપડાં એકત્રિત કર્યા હતા.ત્યારબાદ આરોપીની ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ ૧૨-૧૫ વાગ્યે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી.વિદેશી વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાના અધિકારીઓએ ઘટના સ્થળની મુલાકાત લીધી હતી અને તે સંબંધમાં પ્રદર્શન-૬૫નો અહેવાલ તૈયાર કર્યો હતો.

૬. છેવટે, એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, લિમ્બડીની અદાલતમાં આરોપી સામે આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.આ કેસ સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા સંપૂર્ણપણે સુનાવણીપાત્ર હોવાથી, એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ

ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૭૩ની કલમ ૨૦૯ હેઠળ આ કેસ સેશન્સ કોર્ટને સોંપ્યો હતો.કમિટલ પર, કેસ સેશન્સ કેસ નંબર ૧૧૫/૨૦૧૨ તરીકે નોંધવામાં આવ્યો.

૭. સેશન્સ કોર્ટે એક્ઝિબિટ-૧૧ ખાતે આરોપી સામે આરોપ નક્કી કર્યો હતો અને આરોપીનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું.આરોપીએ આરોપ સ્વીકાર્યો ન હતો અને દાવો કર્યો હતો કે તેના પર કેસ ચાલી રહ્યો છે.

૮. ફરિયાદી પક્ષે તેના કેસના સમર્થનમાં નીચેના મૌખિક પુરાવા રજૂ કર્યા:

ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓના નામ	આંક
ડૉ. પારુલ હસમુખ જાદવ	૧૬
ગિરીશકુમાર રામનિકલાલ રોજાસરા	૨૬
મેરાભાઈ ભવનભાઈ ભારવાડ	૨૮
ગીતાબેન નીલેશભાઈ	૨૯
વાઘેલા અતુલભાઈ લાલજીભાઈ	૩૧
ગોહિલ વીરભદ્રસિંહ મહાવીરસિંહ	૩૩
જયેશભાઈ ચતુર્ભુજ	૩૪

ધુડાભાઈ કેહાભાઈ ભરવાડ	૩૬
વિરલભાઈ જયંતીલાલ શાહ	૩૯
મકવાના મુસ્તફાભાઈ રસૂલભાઈ	૪૨
ફરિયાદી સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા	૪૩
પ્રવીણસિંહ ગુમનસિંહ	૪૭
ભૂપેન્દ્રસિંહ હરિસિંહ રાઠોડ	૫૦
દક્ષબા સુખદેવસિંહ	૫૧
ગિરધરલાલ જીવાભાઈ ચૌહાણ	૫૨
પાંડ્ય જાયેશભાઈ પ્રહલાદભાઈ	૫૩
હંસાબા કિશોરસિંહ	૫૪
કિશોરસિંહ કરણસિંહ	૫૫
ભરતસિંહ પ્રવીણસિંહ	૫૬
પી. એસ. ઓ. નટવરસિંહ મોતીમિયા પરમાર	૫૭
તપાસ અધિકારી હરેશકુમાર જસવંતલાલ ભટ્ટ	૬૧
મોહનલાલ ભગવાનરામ ખિલેરી	૭૮

૯. ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા નીચેના દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા:

પી એમ રિપોર્ટ	૧૭
પી. એમ. હાથ ધરવા બદલ પોલીસ ચટી	૧૮
મૃતકનું લોહી એફ. એસ. એલ. ને મોકલતા પહેલા નમૂના પરત કરતી વખતે લેખિત પત્રની ઓફિસ કોપી	૧૯
પંચનામાની પૂછપરછ કરો	૨૦
મૂળ પોસ્ટમોર્ટમ ફોર્મનું પ્રદર્શન-૨૦	૨૧
આરોપીનું ઈજાનું પ્રમાણપત્ર	૨૨
પોલીસ ચટી	૨૩
રોકડ કાગળ	૨૪
લોહીના નમૂનાઓના મૂળ કેસનો પત્ર પોલીસને સોંપવામાં આવ્યો	૨૫
પંચનામાની પૂછપરછ કરો	૨૭
ગુનાના સ્થળનો પંચનામા	૩૨
ગુનામાં ઉપયોગમાં લેવાતા હથિયારો અને કપડાંનો પંચનામા જપ્ત કરો	૩૫

૧૦. ફરિયાદી પક્ષના મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવા પૂર્ણ થયા પછી,

સીઆરપીસીની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું, જેમાં આરોપીએ જણાવ્યું હતું કે ફરિયાદ ખોટી હતી અને તે નિર્દોષ છે.

૧૧. સુનાવણીના અંતે, વિદ્વાન સત્ર ન્યાયાધીશે આરોપીને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવ્યો હતો અને તેને સજા સંભળાવી હતી, જેમ કે અહીં અગાઉ જણાવવામાં આવ્યું છે.

૧૨. અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, આરોપી અપીલકર્તા હાલની અપીલ સાથે આવ્યો છે.

•દોષિત અરજદારના પોતાના પરની સામગ્રી:

૧૩. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી આમિર પઠાણે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૫ હેઠળ સજાપાત્ર હત્યાના ગુનામાં આરોપીઓને દોષી ઠેરવવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે. શ્રી પઠાણે એ હકીકત પર ઘણો ભાર મૂક્યો હતો કે આરોપીઓના અપરાધને સ્થાપિત કરવા માટે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરાયેલા તમામ સાક્ષીઓને તેમના પોલીસ નિવેદનોમાંથી દૂર કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમને પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. શ્રી પઠાણે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદી પક્ષ પુરાવા તરીકે રજૂ કરી

શક્યો નથી જેના આધારે એવું કહી શકાય કે તે અહીં અપીલકર્તા હતો, જેણે તેમના નિવાસસ્થાનના પહેલા માળે રાત્રે ૧-૩૦ વાગ્યે તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે મૂળ પ્રથમ માહિતી આપનાર પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ ઝાલા પણ શત્રુ બની ગયો હતો. ફરિયાદી પક્ષ પ્રથમ માહિતી અહેવાલને સાબિત કરવા માંગતો હતો, ખાસ કરીને, પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ સમક્ષ આરોપી દ્વારા કથિત રીતે કરાયેલી ન્યાયેતર કબૂલાતને પુરાવામાં લાવવા માટે. આવા પુરાવા રેકૉર્ડ પર આવ્યા નથી કારણ કે પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહે ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. શ્રી પઠાણે રજૂઆત કરી હતી કે દરેક પંચ સાક્ષી ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઘટનાની તારીખે એટલે કે ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ આરોપી તેના ઘરે હાજર નહોતો, કારણ કે તે ગાંધીધામમાં હતો. તે ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તા, સંબંધિત સમયે, ગાંધીધામ ખાતે એક કંપનીમાં સેવા આપી રહ્યો હતો. અપીલકર્તાને પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ ઝાલા દ્વારા આ ઘટના વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી અને આ રીતે અપીલકર્તાને તેની પત્ની પરના હુમલા વિશે જાણ થઈ હતી. શ્રી પઠાણના જણાવ્યા અનુસાર, ટ્રાયલ કોર્ટ અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી અલિબીની અરજીને તેના સાચા પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ રહી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તાની સજા માત્ર શંકાના આધારે છે અને શંકા ગમે તેટલી મજબૂત હોય, તે સાબિતીનું સ્થાન

ન લઈ શકે.ફરિયાદી પક્ષ વાજબી શંકાથી આગળ આરોપીનો દોષ સાબિત કરવા માટે બંધાયેલો છે.છેલ્લે, શ્રી પઠાણે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ માત્ર તપાસ અધિકારીના પુરાવાના આધારે અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવા જોઈએ નહીં.

૧૪. વિદ્વાન વકીલ શ્રી પઠાણે એ. આઈ. આર. ૨૦૧૮ એસ. સી. ૫૩૬૧માં રીના હઝારિકા વિરુદ્ધ આસામ રાજ્યના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના ચુકાદા પર મજબૂત આધાર રાખ્યો છે.શ્રી પઠાણે સુપ્રીમ કોર્ટના આ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે જેથી તેમની રજૂઆતને મજબૂત કરી શકાય કે ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપીના બચાવને તેમની દલીલના સ્વરૂપમાં ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ.શ્રી પઠાણે ચુકાદાના પરિચ્છેદ ૧૬ અને ૧૭માં સમાવિષ્ટ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો પર આધાર રાખ્યો છે.પરિચ્છેદ ૧૬ અને ૧૭ નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

“૧૬. કલમ ૩૧૩, સી. આર. પી. સી. ને માત્ર ઓડી અલ્ટરમ પાર્ટેમના એક ભાગ તરીકે જોઈ શકાતી નથી.તે આરોપીને તેની નિર્દોષતા સ્થાપિત કરવાનો મૂલ્યવાન અધિકાર પ્રદાન કરે છે અને બંધારણની કલમ ૨૧ હેઠળ નિષ્પક્ષ સુનાવણીના બંધારણીય અધિકાર તરીકે વૈધાનિક અધિકારની બહાર સારી રીતે ગણી શકાય, ભલે તેને મૂળ પુરાવા તરીકે ગણવામાં ન આવે, કલમ ૩૧૩ (૨), સી. આર. પી. સી. હેઠળ શપથ લીધા વગર. આ અદાલત દ્વારા આ અધિકારના મહત્વ પર વારંવાર

વિચાર કરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ તે હજુ પણ વ્યવહારમાં લાગુ થવાનું બાકી છે કારણ કે આપણે હાલમાં પછીની ચર્ચામાં જોઈશું.જો ફરિયાદી પક્ષના પુરાવા બંધ થયા પછી આરોપી બચાવ કરે છે, તો કલમ ૩૧૩ (૧) (બી) સી. આર. પી. સી. હેઠળ કોર્ટ કલમ ૩૧૩ (૪) સી. આર. પી. સી. હેઠળ તેના પર વિચાર કરવા માટે બંધાયેલી છે. 'મે' શબ્દનો માત્ર ઉપયોગ અદાલતને આવા બચાવ પર વિચાર કરવા કે ન કરવા માટે વિવેકાધીન સત્તા પ્રદાન કરવા માટે કરી શકાતો નથી, કારણ કે તે ન્યાય મેળવવા માટે આરોપીનો મૂલ્યવાન અધિકાર છે, અને પૂર્વગ્રહની સંભાવના છે જે તેના કારણે થઈ શકે છે.બચાવ સ્વીકાર્ય છે કે નહીં અને તે ઉપલબ્ધ પુરાવા સાથે સુસંગત અથવા અસંગત છે કે કેમ તે સંપૂર્ણપણે અલગ બાબત છે.જો કોઈ કેસની આપેલ હકીકતોમાં કલમ ૩૧૩ સીઆરપીસી હેઠળ લેવામાં આવેલા બચાવની કોઈ પણ વિચારણા કરવામાં આવી નથી, તો દોષિત ઠેરવવામાં આવે તો તે સારી રીતે દૂષિત થઈ શકે છે.અમારા મતે, ન્યાય વિતરણમાં અદાલત પર ગંભીર ફરજ મૂકવામાં આવી છે કે તે કલમ ૩૧૩ સીઆરપીસી હેઠળ લેવામાં આવેલા આરોપીના બચાવને પર્યાપ્ત રીતે ધ્યાનમાં લે અને લેખિતમાં નિર્દિષ્ટ કારણોસર તેને સ્વીકારે અથવા નકારી કાઢે.

૧૭. કમનસીબે ન તો ટ્રાયલ કોર્ટ કે ન તો ઉચ્ચ અદાલતે અપીલકર્તા

દ્વારા કલમ ૩૧૩ સી. આર. પી. સી. હેઠળ ઉપરોક્ત બચાવ અંગે તેને સ્વીકારવા કે નકારી કાઢવા માટે તેની નોંધ લેવી, ઘણી ઓછી ચર્ચા કરવી અથવા અવલોકન કરવું જરૂરી માન્યું ન હતું.તેવામાં આવેલા બચાવને સંપૂર્ણ હકીકતો અને અહીં ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ ઉપલબ્ધ અન્ય પુરાવાઓની પ્રકૃતિમાં અપ્રસ્તુત, અતાર્કિક અથવા કાલ્પનિક ન કહી શકાય.તેની સંપૂર્ણ બિન-વિચારણાએ સ્પષ્ટપણે અપીલકર્તાને પૂર્વગ્રહ પેદા કર્યો છે.ફરિયાદી પક્ષથી વિપરીત, આરોપીએ તમામ વાજબી શંકાની બહાર બચાવ સ્થાપિત કરવાની જરૂર નથી.હેટે સિંહ ભગત સિંહ વિરુદ્ધ મધ્ય ભારત રાજ્ય, એ. આઈ. આર. ૧૯૫૩ એસ. સી. ૪૬૮ માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ આરોપીએ માત્ર સંભાવનાના પ્રાધાન્ય પર શંકા ઉભી કરવી પડશે:

“૨૬. અમે આ કેસમાં પુરાવાની વિગતવાર તપાસ કરી છે, એટલા માટે નહીં કે અહીં અપીલમાં આપેલા પુરાવાઓનું ફરીથી મૂલ્યાંકન કરવાનો ઇનકાર કરવાની અમારી સામાન્ય પ્રથાથી અલગ થવાની અમારી ઇચ્છા છે, પરંતુ કારણ કે આ કેસમાં નિયમથી અલગ વલણ જોવા મળ્યું છે કે જ્યારે કોઈ આરોપી વ્યક્તિ વાજબી બચાવ રજૂ કરે છે જે સાચું હોવાની સંભાવના છે, તો બીજી બાજુ પરનો બોજ વધુ ભારે બને છે કારણ કે જ્યારે કોઈ નબળા અને અસ્થિર

કેસ સામે રજૂ કરવામાં આવે ત્યારે વાજબી અને સંભવિત વાર્તા સાચી હોવાની સંભાવના હોય છે જે વાજબી શંકાઓ ઉભી કરે છે જેનો લાભ આરોપીએ મેળવવો જ જોઈએ....

એમ અબ્બાસ વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય, (૨૦૦૧) ૧૦ એસ. સી. સી. ૧૦૩માં પણ આવો જ મત નીચે મુજબ વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો છે:

“૧૦....બીજી બાજુ, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ દરમિયાન અને કલમ ૩૧૩ સીઆરપીસી હેઠળ નોંધાયેલા પોતાના નિવેદનમાં અપીલકર્તા દ્વારા આપવામાં આવેલ સમજૂતી તદ્દન બુદ્ધિગમ્ય છે.જ્યાં કોઈ આરોપી બચાવ પક્ષની સ્થાપના કરે છે અથવા સમજૂતી આપે છે, ત્યાં તે સારી રીતે નક્કી થાય છે કે તેણે વાજબી શંકાથી આગળ પોતાનો બચાવ સાબિત કરવાની જરૂર નથી, પરંતુ માત્ર સંભાવનાઓની પ્રબળતા દ્વારા.”

૧૫. શ્રી પઠાણે એ. આઈ. આર. ૨૦૧૧ એસ. સી. ૨૨૮૩માં નોંધાયેલા એસ. કે. યુસુફ વિરુદ્ધ પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્યના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.આ ચુકાદા પર આધાર રાખીને, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જો પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહે તેની સામેના આરોપી દ્વારા કરવામાં

આવેલી કથિત ન્યાયેતર કબૂલાતના સંદર્ભમાં અદાલત સમક્ષ જુબાની આપી હોત, તો પણ તે આરોપીને દોષિત ઠેરવવા માટે પૂરતું ન હોત કારણ કે ન્યાયેતર કબૂલાત પોતે જ એક ખૂબ જ નબળા પ્રકારનો પુરાવો છે.

૧૬. શ્રી પઠાણે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદી પક્ષે આરોપી સામેના તેના કેસને વાજબી શંકાથી આગળ સાબિત કર્યો હોવાનું કહી શકાતું નથી, તેથી અપીલ વિચારણા લાયક છે અને દોષિત ઠેરવવા અને સજાના આદેશને રદ કરવો જોઈએ.

રાજ્યના પોતાના પર રજૂઆતો:

૧૭. રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વત એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી રોનક રાવલે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ સજાપાત્ર હત્યાના ગુના માટે આરોપીના ગુનાના તારણોને યોગ્ય રીતે રેકૉર્ડ પર પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવા પર આધાર રાખીને નોંધ્યા છે. શ્રી રાવલે રજૂઆત કરી હતી કે, માત્ર એટલા માટે કે પંચના તમામ સાક્ષીઓ પાછા ફર્યા હતા, તે પોતે જ તપાસ દરમિયાન દોરવામાં આવેલા વિવિધ પંચનામાના સંદર્ભમાં પુરાવાને કાઢી નાખવા માટે પૂરતા નથી. વિદ્વાન એપીપીએ રજૂઆત કરી હતી કે તપાસ અધિકારીએ તેમના પુરાવામાં પંચના સાક્ષીઓની હાજરીમાં દોરવામાં આવેલા

પંચનામાના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી છે.શ્રી રાવલે રજૂઆત કરી હતી કે તમામ સાક્ષીઓએ સીઆરપીસીની કલમ ૧૬૧ હેઠળ તેમના નિવેદનોમાં માત્ર અપીલકર્તાને જ ગુનો કરવા માટે જવાબદાર ઠેરવ્યા હતા. તે કલ્પના કરવી મુશ્કેલ છે કે પ્રથમ માહિતી આપનાર અને સાક્ષીઓએ પ્રારંભિક તબક્કે જ અપરાધ માટે જવાબદાર વ્યક્તિ તરીકે અપીલકર્તાનું ખોટું નામ આપ્યું છે.શ્રી રાવલે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે તમામ સાક્ષીઓને આરોપી અપીલકર્તા દ્વારા જીતી લેવામાં આવ્યા હોવાનું કહી શકાય.

૧૮. વિદ્વાન એ. પી. પી. એ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા પોતાની અલિબીની અરજી સાબિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ ગયો છે.તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા દ્વારા તેમની અલિબીની અરજીને સાબિત કરવા માટે પુરાવાઓનો એક ટુકડો પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી.તેનાથી વિપરીત, અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી ખોટી દલીલ તેની વિરુદ્ધ જવાની એક વધારાની પરિસ્થિતિ છે.આરોપી અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરાયેલ સમગ્ર બચાવ રેકૉર્ડ પરના પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવા દ્વારા ખોટો સાબિત થાય છે.

૧૯. વિદ્વાન એપીપીએ રજૂઆત કરી હતી કે આ ઘટના વાસ્તવમાં ઘરની અંદર એટલે કે ઘરના પહેલા માળે બની હતી જ્યાં આરોપી અને તેની મૃત પત્ની તેમના બે સગીર બાળકો સાથે સંબંધિત સમયે રહેતા હતા.પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં

એકિઝક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ પંચનામા સાબિત કરે છે કે મૃતકનો મૃતદેહ ઘરના પહેલા માળના પલંગ પર પડેલો હતો.જો કે, બચાવ પક્ષે ખોટી વાર્તા રજૂ કરવાની હદ સુધી ગયા કે આ ઘટના વહેલી સવારે ઘરની બહાર વિસ્તારમાં ક્યાંક બની હતી.

૨૦. વિદ્વાન એ. પી. પી. એ રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તાની વર્તણૂક પણ તેના અપરાધને નિર્ધારિત કરવાના હેતુથી તપાસવાને પાત્ર છે.તપાસ અધિકારીએ પોતાના પુરાવામાં જણાવ્યું છે કે આરોપી પોતે જ ઘટના સમયે તેણે પહેરેલા છરી અને કપડાં સાથે પોલીસ સ્ટેશનમાં આવ્યો હતો અને આત્મસમર્પણ કર્યું હતું.ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર એટલે કે છરી તેમજ કપડાં પંચનામા દોરીને એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા, અને ત્યારબાદ, તેને સેરોલોજિકલ ટેસ્ટ માટે ફોરેન્સિક સાયન્સ લેબોરેટરીમાં મોકલવામાં આવ્યા હતા.વિદ્વાન એપીપી શ્રી રાવલે છેલ્લે રજૂઆત કરી હતી કે એકવાર આરોપી પોતાની દલીલ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો આવા સંજોગોમાં, એક નિષ્કર્ષ કાઢી શકાય છે કે અપીલકર્તા, પતિ હોવાને કારણે, રાત્રે તેની પત્નીની સાથે હતો.તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે ગુનો કરવા પાછળ એક મજબૂત હેતુ હતો, કારણ કે અપીલકર્તાને તેની પત્નીની વફાદારી અંગે શંકા હતી.

૨૧. ઉપર ઉલ્લેખિત આવા સંજોગોમાં, શ્રી રાવલ રજૂઆત કરશે કે આ અપીલમાં

કોઈ યોગ્યતા ન હોવાથી, તેને બરતરફ કરી શકાય છે અને દોષિત ઠેરવવા અને સજાના આદેશને સમર્થન આપવામાં આવે છે.

• વિશ્લેષણ:

૨૨. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને જોયા પછી, આ અપીલમાં અમારા નિર્ધારણ માટે જે એકમાત્ર પ્રશ્ન આવે છે તે એ છે કે શું ટ્રાયલ કોર્ટે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦ હેઠળ સજાપાત્ર હત્યાના ગુનામાં દોષિત આરોપીઓના તારણોમાં કોઈ ભૂલ કરી છે કે કેમ.

૨૩. અમે સૌપ્રથમ રેકૉર્ડ પરના તબીબી પુરાવાને ધ્યાનમાં લેવાનો પ્રસ્તાવ કરીએ છીએ જેથી પોતાને સંતોષ થાય કે આરોપીએ મૃતકના શરીર પર છરીથી ઈજાઓ પહોંચાડી હતી જે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા મૂકવામાં આવેલા કેસ સાથે સુસંગત છે. ફરિયાદી પક્ષે પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટને સાબિત કરવા માટે પીડબ્લ્યુ ૧ ડૉ. પારુલ હસમુખભાઈ જાધવ પ્રદર્શન-૧૬ની તપાસ કરી છે. પીડબ્લ્યુ ૧ ડૉ. જાધવે તેના પુરાવામાં જણાવ્યું છે કે ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ તે લિમ્બડી ખાતે તબીબી અધિકારી તરીકે ફરજ પર હતી. તે સમયે, જયશ્રીબા જયેન્દ્રસિંહ ઝાલા નામની એક મહિલાનો મૃતદેહ પોસ્ટમોર્ટમના હેતુથી પોલીસ યદી સાથે

હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવ્યો હતો.ડૉ. સુમેરુ એ શાહ સાથે પીડબ્લ્યુ ૧એ પોસ્ટમોર્ટમ કરતી વખતે મૃતકના શરીર પર નીચેની ઇજાઓની નોંધ લીધી હતી:

“ચહેરા અને શરીર પર કુલ ૨૧ ઇજાઓ

એટલે કે. (૧૫)–શરીરના આગળના ભાગમાં છરીના ઘા

(૦૫) – શરીરના પાછળના ભાગમાં છરીના ઘા

(૦૧) – ચહેરા પર ઇજા

સ્થળ અને વર્ણન અલગ કાગળમાં જોડાયેલ છે.

૨૧ જમણી કોણી પર ઇજાઓ.

૧. ૨ x ૦.૪૦ x ૦.૭ સે. મી. ની સ્ટેબની ઇજા.”

“૬ ઢી પાંસળીનું ફ્રેક્ચર ૧૬ સાથે ભેન્ટ્રલ ભાગ પર મેળ ખાય છે.”

ઇજાને સૂચવતી સાઈટ્સ-૧

PM-૪૭/૧૨

Dtd ૧૮/૭/૧૨

। ૧ છરીના ઘાથી છાતીના સંગમ પર ૧.૫ x ૦.૩ x ૧ સે. મી. ની ઇજા થાય છે અને અંગ હેઠળ છોડી દેવામાં આવે છે.

છાતી અને જમણા ઉપલા અંગના સંગમ પર ૧.૨ x ૦.૫ x ૨ સે. મી. ની

। ૨ છરીના ઘા

ગરદનના હાડકામાં ૧ x ૦.૫ x ૦.૯ સે. મી. ની ૩ છરીના ઘા

ત્રીજી ઇન્ટરકોસ્ટલ જગ્યામાં મધ્ય ક્લેવિક્યુલર રેખા પર ૦.૯ x ૦.૫ x ૧.૫ સે. મી. ની ૪ સ્ટેબ ઈજા

સ્ટર્નલ રેખાના મધ્ય અને નીચલા ૧/૩ ના જંક્શન પર ૦.૭ x ૦.૨ x ૦.૮ સે. મી. ની ૫ સ્ટેબ ઈજા

૧. ૨ x ૦.૬ x ૧.૮ સે. મી. ની ૬ સ્ટેબ ઈજા અગ્રવર્તી એક્સિલરી લાઇન પર જમણી બાજુની ૭મી પાંસળી

એપિગેસ્ટ્રિક વિસ્તારમાં ૦.૯ x ૦.૨ x ૨ સે. મી. ની ૭ છરીના ઘા

ડાબી હાયપોકોન્ડ્રીયમ પર ૮ છરીના ઘાથી ૦.૯ x ૦.૨ x ૦.૮ સે. મી. ની ઈજા

ડાબા કટિપ્રદેશમાં ૧.૧ x ૦.૩ x ૧ સે. મી. ની ૯ છરીના ઘા મારવાની ઈજા

ડાબા કટિ અને ઇલિયાક વિસ્તારમાં ૧૦ છરીના ઘાથી ૦.૮ x ૦.૪ x ૧.૨ સે. મી. ની ઈજા

માઈક્યુલસના જંક્શનની ઉપર ૦.૯ x ૦.૫ x ૨ સે. મી. ની ૧૧ છરીના ઘા

૧૨ છરીના ઘાથી ૦.૮ x ૦.૫ x ૧ સે. મી. - ૫ સે. મી. નીચે અને ૧ સે. મી. બાજુની નાભિની ઈજા

। ૧૩ છરીના ઘાથી ૧.૨ x ૦.૫ x ૧ સે. મી.—નાભિની જમણી બાજુથી
૧ સે. મી. નીચે ઈજા
ઇન્જેનલ વિસ્તારમાં ૨.૫ x ૦.૮ x ૧.૨ સે. મી. ની । ૧૪ છરીની ઈજા
જમણા કટિ પ્રદેશ પર ૨ x ૦.૪ x ૧ સે. મી. ની । ૧૫ છરીના ઘા.”

ઈજાને સૂચવતી સાઈટ્સ-૧

૧ સે. મી. મધ્યવર્તી ડાબી બાજુથી પશ્ચાદવર્તી અક્ષીય રેખા પર ૦.૫ x
૦.૨ x ૦.૪ સે. મી. ની । ૧ છરીની ઈજા

પમી ઇન્ટરકોસ્ટલ જગ્યામાંથી પશ્ચાદવર્તી અક્ષીય રેખા સુધી ૦.૬ સે. મી.
મધ્યસ્થ ડાબી બાજુએ ૦.૬ x ૦.૨ x ૦.૩ સે. મી. ની । ૨ સ્ટેબ ઈજા

૭ મી ઇન્ટરકોસ્ટલ જગ્યામાં નીચલા અંગ અને એન્ડોનરીમાં ડાબી
બાજુના જંક્શન પર ૨.૫ x ૦.૫ x ૧.૨ સે. મી. ની । ૩ સ્ટેબ ઈજા

ડાબી જાંઘની ડાબી મધ્યસ્થ આંતરકોસ્ટલ જગ્યાની નીચે ૮ સે. મી. પર
। ૪ છરીના ઘા મારવાની ઈજા

। ૫ સ્ટેબ ઈન્જરી ૧.૫ x ૦.૫ x ૧.૧ સે. મી. જમણી ૭ મી ઈન્ટરકોસ્ટલ જગ્યા પર માત્ર ૧.૫ સે. મી. મધ્યસ્થથી જમણી ધમની એક્સિસલરી.”

“સિંગલ

ઉઝરડા ઘા ૯ સે. મી. x ૦.૮ x ૦.૬ સે. મી. કદના હોય છે, જે ઉપલા હોઠના મધ્ય ભાગથી ૩ સે. મી. બાજુથી આંખના જમણા બાહ્ય ખૂણા સુધી વિસ્તરે છે.”

“કવેન્ટ્રલ ભાગ સાથે મેળ ખાતી મધ્ય અક્ષીય રેખા પર અસ્થિભંગ ધરાવતી પાંસળી

(૧૬) બાહ્ય ભાગ પર.

(૨૫) અંતર્ગત સ્ટર્નલ ઘર્ષણ અસ્થિ ચિહ્નો ધરાવે છે

જમણા ફેફસામાં ૦.૮ x ૦.૧ x ૦.૩ સે. મી. ની છરીની ઈજા હોય છે જે વેન્ટ્રલ ભાગ પર ૩ સાથે મેળ ખાય છે.”

“ડાબા ક્ષેપક પર ૦.૬ x ૦.૨ x ૦.૫ સે. મી. કદની હૃદયની છરીના

ધા.”

૨૪. ડૉ. જાધવ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ એક્ઝિબિટ-૧૭માં મૃત્યુનું કારણ શરીર પર છરીના અનેક ઘાઓને કારણે "હેમેરજિક શોક" હતું. ડૉ. જાધવે તેમના પુરાવાઓમાં વધુમાં જણાવ્યું હતું કે મૃતકને થયેલી ઇજાઓ તીક્ષ્ણ કટીંગ હથિયાર એટલે કે મુદ્દમલ આર્ટિકલ નંબર ૫ (છરી) દ્વારા શક્ય હતી. ડૉ. જાધવે જુબાની આપી છે કે પોસ્ટમોર્ટમ નોટની કલમ નંબર ૧૭માં ઉલ્લેખિત ઇજાઓ આવી છરીથી શક્ય હતી. ડૉ. જાધવે એવું પણ કહ્યું હતું કે અતિશય રક્તસ્રાવને કારણે મૃતકને હેમેરજિક આંચકો લાગ્યો હોવો જોઈએ, જેના પરિણામે તેનું મૃત્યુ થયું હશે. ડૉ. જાધવે પોતાના પુરાવાઓમાં એમ પણ કહ્યું છે કે તે જ દિવસે અને તારીખે એટલે કે ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ રાત્રે ૮-૫૦ વાગ્યે, અહીં અપીલકર્તાને પોલીસ ચઢી સાથે તબીબી તપાસ માટે હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવ્યો હતો. ડૉ. જાધવની મુખ્ય તપાસ દરમિયાન, સરકારી વકીલે ડૉ. જાધવ પાસેથી અપીલકર્તા દ્વારા તેમની તબીબી તપાસ સમયે આપવામાં આવેલ ઇતિહાસ, જો કોઈ હોય તો, તેની પૂછપરછ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. એવું લાગે છે કે તે તબક્કે, બચાવ પક્ષના વકીલે અપીલકર્તાને થયેલી ઇજાઓ અંગે એ આધાર પર વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે આરોપી દ્વારા ડૉક્ટર સમક્ષ ઇતિહાસના રૂપમાં કરવામાં આવેલા કોઈપણ નિવેદનને પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૪, ૨૫, ૨૬ અને ૨૭ દ્વારા અસર થશે અને તે પુરાવામાં સ્વીકાર્ય નહીં

હોય.એવું લાગે છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ બચાવ પક્ષ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આવા વાંધાને સમર્થન આપ્યું હતું અને સરકારી વકીલને આવા પુરાવા રેકૉર્ડ પર લાવવાની મંજૂરી આપી ન હતી.આપણે એમ કહી શકીએ કે ટ્રાયલ કોર્ટ સંબંધિત સમયે બચાવ પક્ષ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આવા વાંધાને સમર્થન આપવામાં ન્યાયી ન હતી.અમે અમારા ચુકાદામાં થોડા પછીના તબક્કે આ મુદ્દાને ધ્યાનમાં લઈશું.

રપ. ડૉ. જાધવની કોસ એક્ઝામિનેશનમાં વિવિધ સૂચનો મૂકવામાં આવ્યા છે.જોકે, મોટા ભાગે આવા તમામ સૂચનોને નકારી કાઢવામાં આવ્યા છે.બચાવ પક્ષે ડૉ. જાધવની કોસ-તપાસ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે મૃતકને થયેલી ઈજાઓની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને, એકથી વધુ હથિયારનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હશે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ઈજાઓ પહોંચાડવાના હેતુ માટે એકથી વધુ હથિયારોનો ઉપયોગ કરવાની સ ભાવનાને નકારી શકાય નહીં.ડૉ. જાધવે તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં સ્વીકાર્યું હતું કે મૃતકને થયેલી ઈજાઓ ખરબચડી સપાટી સાથે ઘર્ષણને કારણે થઈ શકે છે.જો કે, ડૉ. જાધવે તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જણાવ્યું છે કે ઈજાઓ હથિયારને કારણે થઈ હોઈ શકે છે, જે તેને બતાવવામાં આવ્યું હતું એટલે કે મુદ્દમલ આર્ટિકલ નંબર ૫.બચાવ પક્ષ દ્વારા પીડબ્લ્યુ ૧ ડૉ. જાધવની એકંદર કોસ-એક્ઝામિનેશનમાંથી, ડૉ. જાધવની જુબાનીને કોઈપણ રીતે શંકાસ્પદ બનાવવા માટે નોંધપાત્ર કંઈપણ

બહાર આવી શક્યું નથી.

૨૬. આમ, રેકૉર્ડ પરના તબીબી પુરાવા પરથી, તે સ્થાપિત થાય છે કે મૃતકને છરી જેવા તીક્ષ્ણ કટીંગ હથિયારને કારણે બાવીસથી વધુ છરીના ઘા થયા હતા, જેમાં હૃદય અને જમણા ફેફસામાં એક છરીના ઘા સામેલ છે. મૃતકની છઠ્ઠી પાંસળીમાં પણ ફેકચર થયું હતું.

૨૭. ઉપરોક્ત બાબત આપણને ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરાયેલા અન્ય સાક્ષીઓના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેવા માટે લઈ જાય છે. ફરિયાદી પક્ષે પી. ડબલ્યુ. ૨ ગિરીશ રામનિકલાલ રોજાસરા પ્રદર્શન-૨૬ની પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે પંચનામા પ્રદર્શન-૨૭ની તપાસ કરી હતી. જો કે, પીડબ્લ્યુ ૨ એ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૨૮. ફરિયાદી પક્ષે પી. ડબલ્યુ. ૩ મેરાભાઈ ભવનભાઈ ભરવાડ પ્રદર્શન-૨૮ની તપાસ પંચનામા પ્રદર્શનના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે કરી હતી -૨૭. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૨૯. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૪ ગીતાબેન નીલેશભાઈ એકિઝબિટ-૨૯ની તપાસ કરી હતી. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૦. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૫ અતુલભાઈ લાલજિભાઈ વાઘેલા પ્રદર્શન-૩૧ની ઘટના સ્થળના પંચનામાના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે તપાસ કરી હતી. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૧. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૬ વીરભદ્ર મહાવીરસિંહ ગોહિલ પ્રદર્શન-૩૩ની ઘટના સ્થળના પંચનામાના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે તપાસ કરી હતી. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૨. ફરિયાદી પક્ષે ધરપકડ પંચનામા પ્રદર્શનના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે પીડબ્લ્યુ ૭ જયેશભાઈ ચતુર્ભુજ પ્રદર્શન-૩૪ની તપાસ કરી હતી -૩૫. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૩. ફરિયાદી પક્ષે ધરપકડ પંચનામા પ્રદર્શનના પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે પીડબ્લ્યુ ૮ ધુદાભાઈ કેહાભાઈ ભરવાડ પ્રદર્શન-૩૬ની તપાસ કરી હતી -૩૫. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૪. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૯ વિરલભાઈ જયતીલાલ શાહ પ્રદર્શન-૩૯ની પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે મૃતક પ્રદર્શનના કપડાંની તપાસ કરી હતી -૪૧. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૫. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૦ મુસ્તફાભાઈ રસૂલભાઈ મકવાના પ્રદર્શન-૪૨ની પંચ સાક્ષીઓમાંના એક તરીકે મૃતક પ્રદર્શનના કપડાંની તપાસ કરી હતી -૪૧. જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩૬. ફરિયાદી પક્ષે પ્રથમ માહિતી અહેવાલ સાબિત કરવાના હેતુથી પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા પ્રદર્શન-૪૩ની તપાસ કરી હતી. પીડબ્લ્યુ ૧૧એ ફર્સ્ટ ઇન્ફર્મેશન રિપોર્ટ એક્ટિઝિટ-૪૪ પર તેમની સહી સ્વીકારી હોવા છતાં પોલીસ સ્ટેશનમાં આવી કોઈ એફ. આઈ. આર. નોંધાવવાનો સ્પષ્ટ ઇનકાર

કચો હતો.પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ અપીલકર્તાનો પિતરાઈ ભાઈ છે.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે લિંબડીમાં રહે છે અને કપાસના વ્યવસાયમાં રોકાયેલો છે.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે અપીલકર્તા તેનો પિતરાઈ ભાઈ છે.તેમના જણાવ્યા અનુસાર, તેઓ અપીલકર્તાના ઘરની બરાબર સામે આવેલા મકાનના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર રહે છે.અમારું માનવું છે કે પીડબ્લ્યુ ૧૧એ માત્ર તેમના પ્રથમ માહિતી અહેવાલમાંથી જ પીછેહઠ કરી નથી, પરંતુ તેમની ખોટી જુબાની દ્વારા અદાલતને ગેરમાર્ગે દોરવાનો સંપૂર્ણ પ્રયાસ કર્યો છે.તેમણે કહ્યું કે આ ઘટના સવારે ૮ વાગ્યાની આસપાસ બની હતી.તેમના જણાવ્યા અનુસાર, તેમની પત્નીએ જાહેર માર્ગની બાજુથી આવતા બૂમો અને ચીસો સાંભળી અને આ રીતે તેમની પત્નીએ તેમને જગાડ્યા.પીડબ્લ્યુ ૧૧ તેના ઘરની બહાર આવ્યો અને જોયું કે તેની સાળી (મૃતક) રસ્તા પર લોહીલુહાણ હાલતમાં પડેલી હતી અને જીવન સાથે સંઘર્ષ કરી રહી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૧એ તેની સાળી (મૃતક) ને શું થયું હતું તે અંગે પૂછપરછ કરી હતી.સાળા એટલે કે મૃતકએ પીડબ્લ્યુ ૧૧ સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે કાળા કપડા પહેરેલી એક અજાણી વ્યક્તિ આવી હતી અને ઈજાઓ પહોંચાડી હતી અને ત્યારબાદ ભાગી ગઈ હતી.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે થોડા સમય પછી તે બેભાન થઈ ગઈ હતી.આ દરમિયાન ૯ થી ૧૦ વાગ્યાની વચ્ચે કોઈએ પોલીસને જાણ કરી હતી.બનાવની જાણ થતા પોલીસ સ્થળ પર પહોંચી હતી.તેણે એ પણ જુબાની આપી છે કે મૃતક દ્વારા તેને જે કહેવામાં આવ્યું હતું તે તેણે પોલીસ સમક્ષ વર્ણવ્યું હતું.ત્યારબાદ પોલીસે કાર બોલાવી અને તેની સાળી જયશ્રીબાને

હોસ્પિટલ લઈ ગઈ.પીડબ્લ્યુ ૧૧ પણ પોલીસની સાથે હતી.લિમ્બડી સરકારી હોસ્પિટલ પહોંચ્યા પછી, સાળીને મૃત જાહેર કરવામાં આવી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૧ને કેસના રેકૉર્ડમાંથી મૂળ પ્રથમ માહિતી અહેવાલ બતાવવામાં આવ્યો હતો.તેમણે પ્રથમ માહિતી અહેવાલ પર તેમની મૂળ સહી સ્વીકારી હતી.ત્યારબાદ તેમણે નિવેદન આપ્યું હતું કે આ ઘટના રાત્રિના સમયે બની ન હતી.તેણે એ વાતને પણ નકારી કાઢી હતી કે જ્યારે તે રાત્રે સૂઈ રહ્યો હતો ત્યારે આરોપીએ તેના ઘરનો દરવાજો ખખડાવ્યો હતો.તેમણે એ વાતને પણ નકારી કાઢી હતી કે આરોપીએ જ દરવાજો ખખડાવ્યો હતો અને દરવાજો ખોલતા જ તેમણે નોંધ્યું હતું કે અપીલકર્તાના હાથમાં ઈજા થઈ છે અને લોહી વહી રહ્યું છે.તેણે આરોપીએ તેની સામે છરી વડે તેની પત્નીની હત્યા કરી હોવાનો ખુલાસો કર્યો હોવાનો પણ ઈનકાર કર્યો હતો.આવા સંજોગોમાં સરકારી વકીલે પી. ડબલ્યુ. ૧૧ને પ્રતિફૂલ સાક્ષી જાહેર કરવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટને વિનંતી કરવી પડી હતી.પ્રતિફૂલ સાક્ષી તરીકે જાહેર થયા પછી, સરકારી વકીલે પીડબ્લ્યુ ૧૧ની તપાસ કરી હતી.બચાવ પક્ષના વકીલ દ્વારા પીડબ્લ્યુ ૧૧ની પણ કોસ-એક્ઝામિનેશન કરવામાં આવી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૧એ તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જણાવ્યું હતું કે તે સાચું છે કે રસ્તામાં હોબાળો સાંભળીને તેની પત્નીએ તેને જગાડ્યો હતો અને રસ્તા પર બહાર આવીને તેણે મૃતકને લોહીલુહાણ હાલતમાં ત્યાં પડેલો જોયો હતો.પીડબ્લ્યુ ૧૧એ વધુમાં કહ્યું કે તે સાચું છે કે તેણે તેના પિતરાઈ ભાઈ એટલે કે અપીલકર્તાને આ ઘટના વિશે ફોન

પર જાણ કરી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૧ અનુસાર, તેમનો પિતરાઈ ભાઈ ગાંધીધામમાં હતો.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તેનો ભાઈ સાંજે લગભગ ૫-૦૦ વાગ્યે ઘરે પહોંચ્યો હતો.તેણે જુબાની આપી છે કે જ્યારે તે તેના પિતરાઈ ભાઈ સાથે વાત કરી રહ્યો હતો, ત્યારે પોલીસ આવી અને તેને પોલીસ સ્ટેશન લઈ ગઈ.

૩૭. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૨ પ્રવીણસિંહ ગુમનસિંહ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –
૪૭. પીડબ્લ્યુ ૧૨ પીડબ્લ્યુ ૧૧ના પિતા છે.પીડબ્લ્યુ ૧૨એ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.પીડબ્લ્યુ ૧૨એ લગભગ તેમના પુત્ર પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહની જુબાનીના આધારે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે.

૩૮. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૩ ભૂપેન્દ્રસિંહ હરિસિંહ રાઠોડ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –૫૦. પીડબ્લ્યુ ૧૩ મૃતકના સંબંધીઓમાંથી એક હોવાનું જણાય છે.જો કે, પીડબ્લ્યુ ૧૩એ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.પીડબ્લ્યુ ૧૩, બચાવ પક્ષના વકીલ દ્વારા તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં, એ વાતને નકારી કાઢી હતી કે અપીલકર્તાના તેની પત્ની જયશ્રીબા (મૃત) સાથેના સંબંધો સૌહાર્દપૂર્ણ હતા અને તેઓ ક્યારેય ઝઘડો કરતા નહોતા.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તેના સાળા એટલે કે અપીલકર્તા અને તેની સાળી એટલે કે મૃતકનું વૈવાહિક જીવન ખૂબ જ સુખી હતું.

૩૯. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૪ દક્ષાબા સુખદેવસિંહ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –
૫૧. તેઓ પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહના પત્ની છે.આ સાક્ષી પણ શત્રુ બની
ગયો.તેણીએ પણ તેના પતિ પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહની સાથે લગભગ એ જ
રીતે પદભ્રષ્ટ કરી છે.પીડબ્લ્યુ ૧૪એ તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જણાવ્યું હતું
કે ઘટનાની તારીખે તેણે સવારે લગભગ ૮ વાગ્યે શેરીમાં ઘણો હોબાળો સાંભળ્યો
હતો.ઘરની બહાર નીકળીને તેણે જોયું કે અહીં અપીલકર્તાની પત્ની જીવન સાથે
સંઘર્ષ કરી રહી હતી અને લોહી વહી રહ્યું હતું.ત્યારબાદ પીડબ્લ્યુ ૧૪એ તેના
પતિ એટલે કે પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહને જગાડ્યા અને તે વિશે જાણ કરી.

૪૦. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૫ ગિરધરલાલ જીવાભાઈ ચૌહાણ પ્રદર્શનની
તપાસ કરી –૫૨. આ સાક્ષી અપીલકર્તાના પાડોશી સાથે થાય છે.આ સાક્ષીએ
ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર
કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૧. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૬ જયેશભાઈ પ્રહલાદભાઈ પાંડય પ્રદર્શનની
તપાસ કરી –૫૩. આ સાક્ષી અપીલકર્તાનો પડોશી હોવાનું બને છે.આ સાક્ષી
પણ શત્રુ બની ગયો.

૪૨. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૭ હંસાબા કિશોરસિંહ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –
૫૪. આ સાક્ષી મૃતકની બહેન છે.આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૩. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૭ કિશોરસિંહ કરણસિંહ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –
૫૫. આ સાક્ષી મૃતકનો સાળો છે.જો કે, આ સાક્ષીએ પણ ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

૪૪. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૮ ભરતસિંહ પ્રવીણસિંહ પ્રદર્શનની તપાસ કરી –
૫૬. તેઓ પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહના મોટા ભાઈ છે.તેમણે પણ પ્રતિકૂળ વલણ અપનાવ્યું અને ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો ન હતો.

૪૫. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૧૯ નટવરસિંહ મોતીમિયા પરમાર પ્રદર્શનની તપાસ કરી –૫૭. ઘટના સમયે આ સાક્ષી પી. એસ. ઓ. તરીકે ફરજ બજાવી રહ્યો હતો. આ સાક્ષીએ જુબાની આપી છે કે પી. ડબ્લ્યુ. ૧૧ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહે પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી એચ. જે. ભટ્ટ સમક્ષ અપીલકર્તાએ તેની પત્નીના ચારિત્ર્ય અંગે તેના મનમાં શંકાને કારણે તેની પત્ની પર છરી વડે ઇજા પહોંચાડવા અંગે એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૯ એ જુબાની આપી છે કે આઈપીસીની કલમ ૩૦ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે આઈ-સીઆર

નંબર ૮૨/૧૪ તરીકે એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી અને નોંધવામાં આવી હતી. પીડબ્લ્યુ ૧૯ એ એ પણ જુબાની આપી છે કે વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી હતી.આ સાક્ષીએ તેની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં સ્વીકાર્યું છે કે પ્રથમ માહિતી આપનારએ તેની હાજરીમાં એફ. આઈ. આર. લખી ન હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૯એ તેમને અપાયેલા સૂચનોને નકારી કાઢ્યા હતા કે ઘટનાની તારીખ અને સમય ખોટી રીતે એફ. આઈ. આર. તેમજ સ્ટેશન ડાયરીમાં દર્શાવવામાં આવ્યા હતા.

૪૬. ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૨૦ મહેશ્વરીબા ભારતસિંહ ઝાલા પ્રદર્શનની તપાસ કરી -૫૯. આ સાક્ષી મૃતકની બહેનોમાંથી એક છે.તેણીએ પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તેણીને ખબર પડી કે તેણીની બહેન જયશ્રીબાની તેના પતિ એટલે કે અપીલકર્તા દ્વારા હત્યા કરવામાં આવી હતી.

૪૭. છેલ્લે, ફરિયાદી પક્ષે પીડબ્લ્યુ ૨૧ હરેશકુમાર જસવંત્રાય ભટ્ટ પ્રદર્શનની તપાસ કરી -૬૧. આ સાક્ષી તપાસ અધિકારી છે.પીડબ્લ્યુ ૨૧, તેના પુરાવામાં, તેના દ્વારા ગુનાની હાથ ધરવામાં આવેલી સમગ્ર તપાસના સંદર્ભમાં વાજબી વિચાર કરતાં વધુ આપ્યો છે.તેમણે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં દોરેલા વિવિધ પંચનામાના સંદર્ભમાં જુબાની આપી છે.

૪૮. વ્યવહારીક રીતે, ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરાયેલા તમામ સાક્ષીઓ પ્રતિકૂળ બની ગયા છે અને ફરિયાદી પક્ષ પાસે માત્ર તપાસ અધિકારીના પુરાવા બાકી છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે પીડબ્લ્યુ ૨૧ની સમગ્ર તપાસ-ઈન-ચીફને નીચે પ્રમાણે પુનઃઉત્પાદિત કરવા માંગીએ છીએ:

“પ્રદર્શન ૬૧

ફરિયાદી સાક્ષી નંબર ૨૧ ની જુબાની

હું આથી ગંભીર પ્રતિજ્ઞા પર જણાવું છું કે

મારું નામ. હરેશકુમાર જસવંતરાય ભટ્ટ ધર્મ: હિંદુ

ઉંમર વિશે: ૪૭ વર્ષો

વ્યવસાય: પીએસઆઈ

રહેઠાણ: મીઠાપુર, ઢાંરકા.

શપથ લીધા:—

લર્નડ એપીપી શ્રી એન. ડી. કરિયા દ્વારા મુખ્ય પરીક્ષા.

(૧) ૧૯/૦૭/૨૦૧૨ ના રોજ, હું લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશનમાં મારી ફરજ બજાવી રહ્યો હતો.તે સમયે, રાત્રે લગભગ ૩ વાગ્યે, જ્યારે હું મારા ઘરે સૂઈ રહ્યો હતો, ત્યારે લિંબડી પોલીસ સ્ટેશનના પીએસઓએ મને જાણ કરી કે "લિંબડી હવેલી સ્ટ્રીટમાં રહેતા સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાએ ટેલિફોન કર્યો અને જાણ કરી કે તેના ભાઈ મહેન્દ્રસિંહે તેની પત્નીની હત્યા કરી છે".અમે તરત જ લિમ્બડી હવેલી સ્ટ્રીટ પર સુખદેવસિંહ ઝાલાના ઘરે પહોંચ્યા.સુખદેવસિંહે જાણ કરી કે મારા ભાઈ મહેન્દ્રસિંહે મારી સાળીની હત્યા કરી છે અને તેનો મૃતદેહ ઉપરના માળે આવેલા ઓરડામાં પડેલો છે.ત્યારબાદ અમે તપાસ પૂર્ણ કરવા માટે કાર્યકારી મેજિસ્ટ્રેટને યદી મોકલી હતી.જેમ જેમ તેઓ પહોંચ્યા, તેમણે પંચ સાક્ષીઓને બોલાવ્યા અને પૂછપરછ ભરી.અને, અમે માર્નોત્તર ફોર્મ ભર્યું અને મૃતદેહને પીએમ માટે સી. એચ. સી. લિમ્બડી પાસે યદી સાથે મોકલ્યો.મેં લિંબડીમાં રહેતા સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાની ફરિયાદ નોંધી અને તેને નોંધણી માટે પોલીસ સ્ટેશનમાં મોકલી દીધી.પીએસઓએ આ ગુનો લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશન આઈ-સીઆર નંબર ૮૨/૧૨ તરીકે નોંધ્યો હતો અને તેની આગળની તપાસ મને સોંપી

હતી.ત્યારબાદ, મેં પંચ અતુલભાઈ લાલજીભાઈ વાઘેલા અને વિરેન્દ્રસિંહ મહાવીરસિંહ ગોહિલની હાજરીમાં ૦૭-૩૦ અને ૦૮-૦૦ કલાકની વચ્ચે ઘટના સ્થળનો પંચનામા દોર્યો.આ ઉપરાંત મેં સાક્ષી પ્રવીણસિંહ ગુમનસિંહ ઝાલા, સોનલબા પુત્ર પ્રવીણસિંહ ઝાલા, દક્ષાબા @નિશાબા સુખદેવસિંહ ઝાલા, હંસાબા પુત્ર કિશોરસિંહ કરણસિંહ ગોહિલ, ભૂપેન્દ્રસિંહ હરિસિંહ રાઠોડ અને કિશોરસિંહ કરણસિંહ ગોહિલના નિવેદનો તેમના આદેશ મુજબ નોંધ્યા હતા.ત્યારબાદ, ID ૧ વાગ્યે, જ્યારે આરોપી મહેન્દ્રસિંહ પ્રવીણસિંહ લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશન પહોંચ્યા અને ગુનામાં વપરાયેલી છરી અને કપડાં, ગુનામાં વપરાયેલી છરી અને કપડાં પંચ જાયેશ ચતુર્ભાઈ રાવલ અને ગુદાભાઈ કેહબાઈ ભુવાની હાજરીમાં જપ્ત પંચનામામાં જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા.આરોપીની ૧૨-૧૫ વાગ્યે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી.વધુમાં, આરોપીઓના ફોટોગ્રાફ અને ફિંગરપ્રિન્ટ્સ મેળવવામાં આવ્યા હતા.આરોપી પાસેથી ઘટનાની વિગતો કુશળતાપૂર્વક મેળવવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ, મેં સાક્ષી ભરત છગનભાઈ સોનેજી, ગિરધરલાલ જીવાભાઈ ચૌહાણ, દીપુભા ગુમનસિંહ ઝાલા, કાંતિલાલ હરજીવંદાસ સંઘવીના નિવેદનો નોંધ્યા, જે તમામ લિંબડીમાં રહે છે.ત્યારબાદ, જ્યારે પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મિતેશભાઈ અનિલભાઈએ પોસ્ટમોર્ટમ દરમિયાન ડૉક્ટર દ્વારા એકત્રિત કરાયેલા મૃતકના કપડાં અને લોહીના નમૂના રજૂ કર્યા, ત્યારે પંચ સાક્ષી

વિરલભાઈ જે. શાહ અને મુસ્તફા રસૂલમિયાની હાજરીમાં તે ૧૬-૧૫ થી ૧૭-૧૫ સુધી જમ કરવામાં આવ્યા હતા.વધુમાં, તેણે આરોપીના લોહીનો નમૂનો પણ રજૂ કર્યો હતો, તેને ૧૭-૦૫ થી ૧૭-૩૫ સુધી પંચનામા દ્વારા જમ કરવામાં આવ્યો હતો અને અલગ મુદ્દામલ રસીદો જારી કરવામાં આવી હતી.વધુમાં, મૃતકના ધર્મ દ્વારા ભાઈ જયેશભાઈ પ્રહલાદભાઈ પાંડ્યાનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું.લતાભાઈ દુધરેજિયા, ભરતસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા, મહેશ્વરીબેન અને ભરતસિંહ ઝાલાના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હતા.જમ કરાયેલ મુદ્દામલ અને પીએમ નોટ પ્રાપ્ત થઈ હતી અને ચટ્ટી સાથે એફએસએલને મોકલવામાં આવી હતી.દરમિયાન, મને ૨૯/૦૮/૨૦૧૨ ના રોજ લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશનમાંથી અમદાવાદ પોલીસ સ્ટેશનમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હતો અને કેસની વધુ તપાસ પીએસઆઈ એમબી ખિલેરીને સોંપવામાં આવી હતી.

મારી તપાસ દરમિયાન દોરવામાં આવેલ પંચનામા પ્રદર્શન ૨૭માં રજૂ કરવામાં આવે છે.મૃતક જયશ્રીબા મહેન્દ્રસિંહના મૃતદેહની તપાસ અંગે દાખલ કરાયેલ પોલીસ અહેવાલ માર્ક-૩/૨ ખાતે રજૂ કરવામાં આવે છે.તેમાં મારી સહી છે.તેને એક્ઝિબિટ-૬૨ સોંપવામાં આવ્યું છે.ત્યારબાદ મેં તબીબી અધિકારી, લિમ્બડીને મૃતદેહના પીએમ

કરવા માટે પત્ર મોકલ્યો હતો.આ મોકલાયેલો પત્ર માર્ક-૩/૩ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.તેમાં મારી સહી છે.તેને એક્ઝિબિટ-૬૩ સોંપવામાં આવ્યું છે.મૃતદેહ સોંપવાની રસીદ ભૂપેન્દ્રસિંહ હરિસિંહ રાઠોડે જારી કરી હતી અને તેમાં તેમની સહી તેમજ મારી સહી છે.તે માર્ક-૩/૪ દ્વારા બનાવવામાં આવે છે.તેને એક્ઝિબિટ-૬૪ સોંપવામાં આવ્યું છે.ત્યારબાદ, ઘટનાના દ્રશ્યનું પંચનામ દોરવામાં આવ્યું હતું.ઉપરોક્ત પંચનામાનું નિર્માણ પ્રદર્શન-૩૨ દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે.ત્યારબાદ એફએસએલ દ્વારા ઘટના સ્થળની તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી. સ્થળની તપાસનો અહેવાલ માર્ક-૩/૬ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.તેને એક્ઝિબિટ-૬૫ સોંપવામાં આવ્યું છે.ત્યારબાદ આરોપીએ ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર અને કપડાં રજૂ કર્યા હતા અને બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં તેની જમી પંચનામા દોરવામાં આવી હતી.તેનું પ્રદર્શન-૩૫ દ્વારા નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.વધુમાં, ઘટના સમયે મૃતક જયશ્રીબા મહેન્દ્રસિંહના પહેરેલા કપડાં બે પંચાની હાજરીમાં જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા.આ પંચનામાનું નિર્માણ પ્રદર્શન ૪૦ દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે.મૃતક જયશ્રીબા મહેન્દ્રસિંહનું પોસ્ટમોર્ટમ હોસ્પિટલમાં કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમના તબીબી નમૂનાઓ પીએમ દરમિયાન મેળવવામાં આવ્યા હતા. આ અંગે મને એક પત્ર મોકલવામાં આવ્યો હતો.આ પત્ર માર્ક-૩/૮ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.તેને એક્ઝિબિટ-૬૬ સોંપવામાં

આવ્યું છે.ત્યારબાદ પંચનામા દ્વારા આરોપીના લોહીના નમૂના જપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા.આ પંચનામાનું પ્રદર્શન પ્રદર્શન-૪૧ દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે.આરોપીના લોહીના નમૂના મેડિકલ હોસ્પિટલ, લિમ્બડી દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા.આ તબીબી નમૂનાઓ મને એક પત્ર સાથે મોકલવામાં આવ્યા હતા.આ પત્ર માર્ક-૩/૧૧ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.તેને એક્ટિવિટ-૬૭ સોંપવામાં આવ્યું છે.ઘટના સમયે અથડામણ દરમિયાન આરોપીઓને પણ ઈજાઓ થઈ હતી.તેથી, તેમને ૦૩/૦૮/૨૦૧૨ ના રોજ તબીબી તપાસ માટે હોસ્પિટલમાં પણ મોકલવામાં આવ્યા હતા.આ સંબંધમાં તબીબી પ્રમાણપત્ર પ્રદર્શન-૨૨ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.મૃતકનો પીએમ રિપોર્ટ એક્ટિવિટ-૧૭ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.મુદ્દામલને એફ. એસ. એલ. ને મોકલવા માટેનો પત્ર અને સત્તાનો પત્ર માર્ક-૩/૧૪ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે અને તેમાં મારી સહી હોય છે.તેને એક્ટિવિટ-૬૮ સોંપવામાં આવ્યું છે.

મને પીએસઓ દ્વારા આ ઘટના વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી અને સ્ટેશન ડાયરી એન્ટ્રી નંબર ૨/૧૨ આ સંબંધમાં ૦૪ વાગ્યે નોંધવામાં આવ્યો હતો:૧૦ કલાક.સ્ટેશન ડાયરીના અર્કની પ્રમાણિત નકલ માર્ક-૧૦/૧ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે અને તેમાં પીએસઆઈ, લિમ્બડીની સહી હોય છે.હું એ જ ઓળખું છું.તેને એક્ટિવિટ-૬૯

સોંપવામાં આવ્યું છે.પીએસઓ દ્વારા મને આપવામાં આવેલ ટેલિફોન વાર્ડી અને રજિસ્ટરનો અર્ક માર્ક-૧૦/૨ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.તેમાં પીએસઓ, લિમ્બડીની સહી છે.તેને એકિઝબિટ-૭૦ સોંપવામાં આવ્યું છે.મેં યદીને એકિઝક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટ, લિમ્બડી પાસે પંચનામાની તપાસ કરવા માટે મોકલી હતી અને તેને માર્ક-૧૦/૩ પર રજૂ કરવામાં આવે છે.તેને એકિઝબિટ-૭૧ સોંપવામાં આવ્યું છે.મેં આરોપીની ધરપકડ અંગે પીએસઓને અહેવાલ મોકલ્યો હતો.તે માર્ક-૧૦/૪ દ્વારા બનાવવામાં આવે છે.તેને એકિઝબિટ-૭૨ સોંપવામાં આવ્યું છે.મેં આરોપીના લોહીના નમૂના લેવા અને સારવાર માટે તબીબી અધિકારી, લિંબડીને યદી મોકલી હતી.આ યદી માર્ક-૧૦/૫ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.તેમાં મારી સહી છે.તેને એકિઝબિટ-૭૩ સોંપવામાં આવ્યું છે.પીએસઓએ મારા દ્વારા રજૂ કરાયેલા આરોપીના ધરપકડ અહેવાલને અનુસરીને સ્ટેશન ડાયરીમાં એન્ટ્રી નંબર ૧૪/૨૦૧૨ બનાવ્યો હતો.તેની પ્રમાણિત નકલ માર્ક-૧૦/૮ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.તેને એકિઝબિટ-૭૪ સોંપવામાં આવ્યું છે.મેં ઘટના સમયે મૃત જયશ્રીબાના છ ફોટોગ્રાફ કિલક કરાવ્યા હતા.તેઓ માર્ક-૩/૨૦ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.

આરોપી વ્યક્તિ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. ડી. ઉદ્દેજા દ્વારા કોસ-

એક્ઝામિનેશન.

આરોપી વ્યક્તિના વકીલ દ્વારા સ્થગન અરજી આપવામાં
આવી હોવાથી તેને સ્થગિત કરવામાં આવી હતી.

તારીખ:૧૭/૯/૨૦૧૪	મારી સામે, એસ. ડી./ – અમાન્ય વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશ, લિમ્બાડી
-----------------	--

સેશન્સ કેસ નંબર ૧૧૫/૨૦૧૨

પ્રદર્શન-૬૧

શપથ લેવડાવ્યા.

કોસ એક્ઝામિનેશન:આરોપી વ્યક્તિ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી એ. જી.
ભારદ્વાજ.

તે સાચું નથી કે જ્યારે હું ૧૯/૭/૨૦૧૨ ના રોજ લિમ્બાડી

પોલીસ સ્ટેશનમાં મારી ફરજ બજાવી રહ્યો હતો, ત્યારે રાત્રે લગભગ ત્રણ વાગ્યે, જ્યારે હું મારા ઘરે સૂઈ રહ્યો હતો, ત્યારે લિમ્બાડી પોલીસ સ્ટેશનના પીએસઓ તરફથી ફોન આવ્યો કે લિમ્બાડી હવેલી શેરીમાં રહેતા સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા તરફથી ફોન આવ્યો છે કે તેના ભાઈ મહેન્દ્રસિંહે તેની પત્નીની હત્યા કરી છે. જ્યારે હું તરત જ લિમ્બાડી હવેલી શેરીમાં સુખદેવસિંહ ઝાલાના ઘરે દોડી ગયો, ત્યારે સુખદેવસિંહે કહ્યું કે મારા ભાઈ મહેન્દ્રસિંહે મારી ભાભીની હત્યા કરી છે અને તેનો મૃતદેહ ઓરડામાં ઉપરના માળે પડેલો છે. મેં કહ્યું તે સમયે આવી કોઈ ઘટના બની ન હોવા છતાં અને મેં કહ્યું તે વ્યક્તિએ આવી હકીકત જણાવી ન હોવા છતાં, હું કોર્ટમાં ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું. તે સાચું નથી કે મેં તરત જ મેજિસ્ટ્રેટને પૂછપરછ ભરવા માટે ચદી મોકલીને બોલાવ્યા. જેમ જેમ તેઓ આવ્યા, તેમણે પંચોને તેમની સામે બોલાવીને પૂછપરછ ભરી અને મેં માર્નોત્તર ફોર્મ ભર્યું અને અમે મૃતદેહને પીએમ કરવા માટે ચદી સાથે સીએચસી લિમ્બાડીને મોકલી દીધો આ દરમિયાન, મેં આ ઘટના અંગે મારી સામે લિમ્બાડીમાં રહેતા સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલાની ફરિયાદ નોંધી અને મેં તેને નોંધાવવા માટે પોલીસ સ્ટેશનમાં મોકલી દીધો. તેના આધારે, લિમ્બાડી પોલીસ સ્ટેશનના પીએસઓએ આઈપીસીની કલમ ૩૦૩ હેઠળ સીઆર નંબર ૧-૮૨/૨૦૧૨ ધરાવતો ગુનો નોંધ્યો હતો અને આગળની તપાસ મને સોંપવામાં આવી હતી. મારા

કહેવા મુજબ આવી કોઈ ઘટના બની નથી અથવા પૂછપરછ કરવામાં આવી નથી અથવા માર્નોટ્ટર ફોર્મ ભરવામાં આવ્યું નથી અને મારા દ્વારા જણાવેલી વ્યક્તિની કોઈ ફરિયાદ નોંધવામાં આવી નથી અને તે ગુનો નોંધવા માટે મોકલવામાં આવી નથી, તેમ છતાં હું કોર્ટમાં ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું.તે સાચું નથી કે ત્યારબાદ મેં પંચ અતુલભાઈ લાલજીભાઈ વાઘેલા અને વિરેન્દ્રસિંહ મહાવીરસિંહ ગોહિલ સમક્ષ આ કેસમાં સ્થાનિક સ્થળનો પંચનામા ૭-૩૦ કલાકથી ૮-૦૦ કલાક સુધી દોર્યો હતો અને જોકે મેં જે સમયે કહ્યું હતું તે સમયે પંચ સમક્ષ આવી કોઈ પ્રક્રિયા કરવામાં આવી ન હતી, હું કોર્ટમાં ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું.તે સાચું નથી કે સાક્ષીઓ પ્રવીણસિંહ ગુમનસિંહ ઝાલા, સોનલબા પુત્ર પ્રવીણસિંહ ઝાલા, દક્ષબા ઉર્ફે નિશાબા સુખદેવસિંહ ઝાલા, હંસાબા પુત્ર કિશોરસિંહ કરણસિંહ ગોહિલ, ભૂપેન્દ્રસિંહ હરિસિંહ રાઠોડ, કિશોરસિંહ કરણસિંહ ગોહિલના નિવેદનો તેમના દ્વારા નિર્દેશિત તરીકે નોંધવામાં આવ્યા હતા અને તેમ છતાં આવી કોઈ વ્યક્તિઓના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા ન હતા અને તે બનાવટી હતા, હું અદાલત સમક્ષ ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું.તે સાચું નથી કે ત્યારબાદ, જ્યારે હું પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર હતો, ત્યારે લગભગ સાડા અગિયાર વાગ્યે આરોપી મહેન્દ્રસિંહ પ્રવીણસિંહ લિમ્બાડી પોલીસ સ્ટેશનમાં આવ્યો અને આ ગુનામાં વપરાયેલ છરી અને કપડાં રજૂ કર્યા અને ગુનામાં વપરાયેલ છરી અને

કપડાં પંચ જાયેશ ચતુર્ભુજ રાવલ અને ધુદાભાઈ કેહભાઈ ભુવાની હાજરીમાં પંચનામા દોર્યા પછી જમ કરવામાં આવ્યા અને લગભગ ૧૨-૧૫ વાગ્યે આરોપી વ્યક્તિની ધરપકડ કરવામાં આવી, આરોપી વ્યક્તિના ફોટોગ્રાફ્સ અને ફિંગર પ્રિન્ટ લેવામાં આવ્યા અને ઘટનાની વિગતો કુશળતાપૂર્વક પ્રાપ્ત કરવામાં આવી. આરોપી.જો કે આવી કોઈ ઘટના મારી હાજરીમાં બની ન હતી અને તેમ છતાં મહેન્દ્રસિંહે મારા દ્વારા જણાવેલા સમયે પોતાને રજૂ કર્યા ન હતા અને તેમણે મારા દ્વારા જણાવેલા લેખો રજૂ કર્યા ન હતા અને પંચોની હાજરીમાં કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવી ન હતી અને કોઈ ફોટોગ્રાફ અથવા ફિંગર પ્રિન્ટ મેળવવામાં આવ્યા ન હતા અને ઘટના સંબંધિત કોઈ વિગતો આરોપી પાસેથી મેળવવામાં આવી ન હોવા છતાં, હું અદાલત સમક્ષ ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું.તે સાચું નથી કે ત્યારબાદ, સાક્ષીઓ છગનભાઈ સોનેજી, ગિરધરલાલ જીવાભાઈ ચૌહાણ, દીપુભા ગુમનસિંહ ઝાલા, કાંતિલાલ હરજીવંદાસ સંઘવી, લિમ્બાડીમાં રહેતા તમામ લોકોના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હતા અને જો કે આવી કોઈ વ્યક્તિઓના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા ન હતા, હું અદાલત સમક્ષ ખોટી રીતે આ હકીકત રજૂ કરું છું.તે સાચું નથી કે પોલીસકર્મી મિતેશે મેં જે સમયે કહ્યું હતું તે સમયે વ્યક્તિઓની હાજરીમાં મેં જે રીતે કહ્યું હતું તે રીતે ડૉક્ટર પાસેથી કોઈ કપડાં કે લોહીનો નમૂનો રજૂ કર્યો નથી અને જમ કર્યો નથી.તે સાચું નથી કે હું મારા દ્વારા જણાવેલા

સમયે પંચનામાની વિગતો અને અલગ મુદ્દામલ રસીદ બનાવવાની હકીકત પર આરોપી વ્યક્તિના લોહીના નમૂના એકત્રિત કરવાની હકીકત ખોટી રીતે જણાવું છું.તે સાચું નથી કે જયેશભાઈ અથવા ભારતીબેન અથવા ભરતસિંહ અથવા મહેશ્વરીબેનનું કોઈ નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું.તે સાચું નથી કે હું ખોટી હકીકત કહું છું કે આ કેસમાં જપ્ત કરાયેલ મુદ્દામલ અને પીએમ નોટ પ્રાપ્ત થઈ હતી, તેમને ચદી સાથે એફએસએલમાં મોકલવામાં આવ્યા હતા.તે સાચું નથી કે મેં ક્યારેય કોઈ પણ સમયે મુદ્દામલ મોકલ્યો નથી.તે સાચું નથી કે મેં પ્રદર્શન-૨૭ દ્વારા પંચનામાનું નિર્માણ કર્યું છે.તે સાચું નથી કે મેં ખોટા તથ્યો બતાવીને પછીથી એકિઝબિટ-૬૨,૬૩,૬૪ ના કાગળો બનાવ્યા છે.તે સાચું નથી કે પ્રદર્શન-૩૨ દ્વારા પંચનામા બનાવટી છે.તે સાચું નથી કે, પ્રદર્શન-૬૨નો અહેવાલ પછીથી પોલીસના કહેવા પર પોલીસ સ્ટેશનમાં બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, હું એ હકીકત ખોટી કહું છું કે, ત્યારબાદ આરોપી વ્યક્તિ આ ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર અને કપડાં સાથે હાજર થયો હતો અને તેની ધરપકડ પંચનામાને બે પંચો સમક્ષ દોરવામાં આવ્યો હતો જે આ કેસમાં પ્રદર્શન-૩૫ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, પ્રદર્શન-૩૫ દ્વારા પંચનામાનું નિર્માણ પછીથી કરવામાં આવ્યું હતું.તે સાચું નથી કે, હું ખોટી હકીકત જણાવું છું કે આરોપી વ્યક્તિ ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર અને કપડાં સાથે હાજર

થયો હતો.તે સાચું નથી કે, પ્રદર્શન-૪૦ દ્વારા પંચનામાને પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યું હતું અને મેં કહ્યું તેમ કોઈ પણ વ્યક્તિના કપડાં પંચો સમક્ષ જમ કરવામાં આવ્યા ન હતા.એ વાત સાચી નથી કે, પ્રધાનમંત્રીના સમયે જયશ્રીબાના કોઈ તબીબી નમૂના એકત્રિત કરવામાં આવ્યા ન હતા અથવા મને તેનો પત્ર મળ્યો ન હતો.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૬૬ દ્વારા લખાયેલ પત્ર પછીથી બનાવટી હતો.તે સાચું નથી કે, મેં કહ્યું તેમ પંચનામાની વિગતો પર આરોપી વ્યક્તિના લોહીનો કોઈ નમૂનો એકત્રિત કરવામાં આવ્યો ન હતો.તે સાચું નથી કે, પ્રદર્શન-૪૧ દ્વારા પંચનામાનું નિર્માણ પછીથી કરવામાં આવ્યું હતું.તે સાચું નથી કે, આરોપી વ્યક્તિના લોહીનો કોઈ નમૂનો લેવામાં આવ્યો ન હતો કે મને મોકલવામાં આવ્યો ન હતો.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૬૭ દ્વારા લખાયેલ પત્ર પછીથી બનાવટી હતો.તે સાચું નથી કે, હું ખોટી હકીકત જણાવું છું કે, આરોપી વ્યક્તિને પણ હાથાપાઈ દરમિયાન ઈજાઓ થઈ હતી તેથી તેને પણ સારવાર માટે ૩/૮/૧૨ ના રોજ હોસ્પિટલમાં મોકલવામાં આવ્યો હતો અને તેનું તબીબી પ્રમાણપત્ર એ જ છે જે આ કેસમાં પ્રદર્શન-૨૨ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે.તે સાચું નથી કે, હું પોલીસ સ્ટેશનમાં આરોપીઓને ઈજા પહોંચાડવાની હકીકતને છુપાવવા માટે ખોટી હકીકત કહું છું કે, આરોપીને પણ હાથાપાઈ દરમિયાન ઈજાઓ થઈ હતી તેથી તેને ૩/૮/૧૨ ના રોજ તબીબી સારવાર માટે મોકલવામાં

આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, પોલીસ કસ્ટડીમાં આરોપીને માર મારવામાં આવ્યો હોવાથી તેને ઈજાઓ થઈ હતી.તે સાચું નથી કે, અમે ડૉક્ટરને વિનંતી કરીને પોલીસને બચાવવા માટે એક્ઝિબિટ-૨૨ દ્વારા બનાવટી દસ્તાવેજ બનાવ્યો છે.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૬૮ દ્વારા બતાવેલ દસ્તાવેજ પછીથી બનાવટી હતો અને તે વર્તમાન કેસ સાથે સંબંધિત નથી.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૬૯નો દસ્તાવેજ પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, સ્ટેશન ડાયરી એન્ટ્રી નંબર ૨/૧૨ મારા દ્વારા ઉદ્દેખિત સમયે બનાવવામાં આવ્યો ન હતો અને ખોટા સમયનો ખોટો અર્ક કોર્ટમાં રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૭૦નો દસ્તાવેજ પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, મેં કહ્યું તેમ કોઈ ટેલિફોન વર્ધી રેકૉર્ડ કરવામાં આવી ન હતી અથવા પ્રાપ્ત થઈ ન હતી અથવા પી. એસ. આઈ. એ મને જાણ કરી ન હતી.તે સાચું નથી કે, ઘટનાનો ખોટો સમય બનાવવા માટે 'એક્ઝિબિટ-૭૦ "નામની ચટી બનાવવામાં આવી હતી.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૭૧નો દસ્તાવેજ પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૭૨ દ્વારા બતાવેલ દસ્તાવેજ પણ બનાવટી હતો અને મેં કહ્યું તેમ વિગતો રેકૉર્ડ કરવા માટે પીએસઓને કોઈ અહેવાલ આપવામાં આવ્યો ન હતો.તે સાચું નથી કે, હું તે ખોટું કહું છું કે, ચટી આરોપીના લોહીના નમૂના લેવા અને તેની સારવાર માટે લખવામાં

આવી હતી.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૭૩નો દસ્તાવેજ પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી કે, એક્ઝિબિટ-૭૪નો દસ્તાવેજ પણ પછીથી બનાવટી બનાવવામાં આવ્યો હતો.તે સાચું નથી, કારણ કે મેં ઘટનાનો ખોટો સમય, ખોટી જગ્યા અને ઘટનાના ખોટા તથ્યોને બનાવટી બનાવ્યા છે, એક્ઝિબિટ-૭૪ અને પંચનામ સહિત તમામ કાગળો પછીથી ખોટા તથ્યો અને તેને સમર્થન આપવા માટે ખોટા સમયનો ઉલ્લેખ કરીને બનાવટી બનાવવામાં આવ્યા હતા.તે સાચું નથી કે, મેં કહ્યું તેમ કોઈ ફોટોગ્રાફ લેવામાં આવ્યા ન હતા.

ફરીથી પરીક્ષા નહીં.	મારી સામે, એસડી/- એડિશનલ.સત્ર ન્યાયાધીશ, લિમ્બડી
---------------------	---

૪૯. અમે એ હકીકતની નોંધ લઈએ છીએ કે પીડબ્લ્યુ ૨૧ની કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં, માત્ર સૂચનો મૂકવામાં આવ્યા છે અને તે તમામ સૂચનોને પીડબ્લ્યુ ૨૧ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યા છે.કોઈ ચોક્કસ રેખા અથવા

દિશામાં તપાસ અધિકારીની આગળ કોઈ કોસ-એક્ઝામિનેશન નથી.

૫૦. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના સંચિત મૂલ્યાંકન પર જે ચિત્ર બહાર આવ્યું છે તે એ છે કે આરોપી તેની પત્ની સાથે સારી રીતે મળતો ન હતો કારણ કે તેના મનમાં તેની પત્ની એટલે કે મૃતકની વફાદારી અંગે શંકા હતી.આ ફરિયાદી પક્ષનો કેસ છે.રેકૉર્ડ પરના પુરાવા સૂચવે છે કે આ ઘટના રાત્રિના સમયે બની હતી અને તે પણ ઘરની અંદર.બચાવ પક્ષે એક વાર્તા રજૂ કરી છે, જે માત્ર અત્યંત અસંભવિત જ નથી, પરંતુ, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા દ્વારા સંપૂર્ણપણે ખોટી છે.મૃતદેહ ઘરના પહેલા માળે આવેલા ઓરડામાં પડેલો મળી આવ્યો હતો.જ્યારે મૃતદેહ ઘરના પહેલા માળે આવેલા ઓરડામાં પડેલો હતો ત્યારે પંચનામા તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા.જો આપણે બચાવ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા સિદ્ધાંતને અનુસરીએ કે સવારે લગભગ ૮ વાગ્યે કોઈ અજાણ્યા વ્યક્તિએ મૃતકને રસ્તા પર છરી મારી હતી, તો મૃતકને થયેલા છરીના ઘાઓની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે મૃતકને પુષ્કળ લોહી વહી ગયું હોવું જોઈએ, બચાવ પક્ષ અનુસાર, જ્યાં મૃતક પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો ત્યાં લોહી મળવું જોઈએ.રસ્તા પર લોહીનું એક ટીપું પણ મળ્યું નથી અથવા જોવા મળ્યું નથી.આ સંજોગો પોતે જ બચાવ પક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી વાર્તાને ખોટી સાબિત કરે છે.તે ખરેખર ખૂબ જ દુર્ભાગ્યપૂર્ણ છે કે દરેક સાક્ષી પ્રતિકૂળ બની ગયો છે.માત્ર આરોપીના પરિવારના સભ્યો જ પ્રતિકૂળ બન્યા નહોતા, પરંતુ પંચ સાક્ષીઓ

પણ પ્રતિકૂળ બન્યા હતા.

૫૧. અમે જે પ્રથમ વસ્તુની તપાસ કરવા માંગીએ છીએ તે આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલ અભિબીનો બચાવ છે.બચાવ પક્ષે પ્રથમ માહિતી આપનાર એટલે કે પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ ઝાલાના પુરાવા દ્વારા એ સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે હુમલાની જાણ થયા પછી, પીડબ્લ્યુ ૧૧ એ આરોપીને તેના મોબાઇલ પર ફોન કર્યો હોવાનું કહેવાય છે જ્યારે આરોપી ગાંધીધામમાં હતો.આ ઘટના જિલ્લાના લિમ્બડી ખાતે બની હતી.જ્યારે કે, સુરેન્દ્રનગર, બચાવ પક્ષ અનુસાર, સંબંધિત સમયે, આરોપી લિંબડીમાં નહોતો, પરંતુ તે ગાંધીધામમાં હતો.

૫૨. આપણી વિચારણા માટે જે વિવાદાસ્પદ પ્રશ્ન આવે છે તે એ છે કે શું આરોપી સંભાવનાના અગ્રતાના ટચસ્ટોન પર પણ પોતાની અભિબીની અરજીને સ્થાપિત કરી શક્યો છે?

૫૩. અભિબીની અરજી પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૧ પર આધારિત છે, જે અન્ય બાબતોની સાથે, એવી જોગવાઈ કરે છે કે જે હકીકત, અન્યથા, સુસંગત નથી, જો આવી હકીકત મુદ્દામાંની હકીકત સાથે અસંગત હોય તો તે સુસંગત બનશે.આમ, આપેલ કેસમાં, જ્યારે ઘટના 'X' સ્થળ પર બની હતી અને આરોપી દાવો કરે છે કે તે સંબંધિત સમયે, 'Y' સ્થળ પર હતો, તે બતાવવા માટે

કે તેના માટે (એટલે કે, આરોપી) સંબંધિત સમયે 'X' સ્થળ પર હાજર રહેવું શક્ય ન હતું, સૂચિતાર્થ એ છે કે આરોપી એક હકીકત સાબિત કરવા માંગે છે, જે મુદ્દાની હકીકત સાથે અસંગત છે, એટલે કે, આરોપી ઘટનાના સ્થળે હાજર હતો. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ કોઈ હકીકત સ્થાપિત કરવા માંગે છે, જે મુદ્દામાંની હકીકત અથવા સંબંધિત હકીકતનો વિરોધાભાસ કરશે, ત્યારે આવી હકીકત સુસંગત છે અને તેને સાબિત કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. જો કે, આવી હકીકત સાબિત કરવાનો બોજ પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૦૩ હેઠળ આરોપી પર છે, કારણ કે કલમ ૧૦૩ જણાવે છે કે કોઈ ચોક્કસ હકીકત અંગે સાબિતીનો બોજ તે વ્યક્તિ પર છે, જે ઈચ્છે છે કે કોર્ટ તેના અસ્તિત્વમાં વિશ્વાસ કરે, સિવાય કે તે કોઈ કાયદા દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવે કે તે હકીકતનો પુરાવો કોઈ ચોક્કસ વ્યક્તિ પર રહેશે.

૫૪. આમ, કલમ ૧૦૩ના પ્રકાશમાં, જો આરોપી ઈચ્છે છે કે અદાલત એ હકીકતના અસ્તિત્વમાં માને કે તે જ્યાં હોવાનો આરોપ છે તે સ્થળ સિવાય અન્ય કોઈ સ્થળે હતો, તો તે (આરોપી) અન્યત્ર હતો તે સાબિત કરવાનો બોજ આરોપી પર રહે છે. તે આ સિદ્ધાંત પર આધારિત છે કે કલમ ૧૦૩ સાથે જોડાયેલ દૃષ્ટાંત, અન્ય બાબતોની સાથે જણાવે છે કે જ્યારે કોઈ આરોપી ઈચ્છે છે કે અદાલત એવું માને કે, તે સમયે, પ્રશ્નમાં, તે બીજે હતો, તો તે આરોપી છે, જેણે તેને સાબિત કરવું જોઈએ. આપણે એ તરફ ધ્યાન દોરવાની ઉતાવળ કરવી

જોઈએ અને પુનરાવર્તન કરવું જોઈએ કે આરોપી દ્વારા લેવામાં આવતી અલિબીની અરજીના સાબિતીનો બોજ કલમ ૧૦૩ની જોગવાઈઓ પર છે, કલમ ૧૦૬ પર નહીં.

૫૫. અમે એ પણ નિર્દેશ કરી શકીએ છીએ કે અદાલત આરોપી દ્વારા લેવામાં આવેલી અલિબીની અરજીની ચોકસાઈની તપાસ કરે તે પહેલાં, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા, અન્યથા, આરોપી સામેના આરોપને ઘરે લાવવા માટે પૂરતા હોવા જોઈએ.જો ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા આરોપી સામે લાવવામાં આવેલા આરોપને સમર્થન આપવા માટે અપૂરતા હોય, તો આરોપી દ્વારા લેવામાં આવેલી અલિબીની અરજીની તપાસ કરવાની જરૂર નથી.જ્યારે ફરિયાદી પક્ષ પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં સફળ થાય છે, ત્યારે અદાલત, જો આરોપીએ અલિબીની અરજી લીધી હોય, તો તે નક્કી કરવાની જવાબદારી છે કે અલિબીની અરજી સાચી છે કે નહીં.તદુપરાંત, જ્યારે આરોપી દ્વારા લેવામાં આવેલી ઉપનામની અરજી ખોટી હોવાનું જણાય છે, ત્યારે તે સંજોગોની સાંકળમાં એક વધારાની કડી બની જાય છે, જે આરોપી સામે દેખાઈ શકે છે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યારે ફરિયાદી પક્ષ કોઈ આરોપી સામે પોતાનો કેસ સાબિત કરવાનો પોતાનો બોજો નિભાવવામાં સફળ થાય છે ત્યારે જ આરોપી કથિત ઘટનાની જગ્યા અને સમયે તેની હાજરીની શક્યતાને બાકાત રાખવામાં સક્ષમ છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે આરોપી દ્વારા તેની અલિબીની અરજીના સંદર્ભમાં આપવામાં

આવેલા પુરાવાની તપાસ કરી શકાય છે.

૫૬. ઉપરોક્ત સંદર્ભમાં, આપણે ૧૯૯૭ (૧) એસ. સી. સી. ૨૮૩ માં નોંધાયેલા બિનય કુમાર સિંહ વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્યના કેટલાક અંશોને નફાકારક રીતે પુનઃઉત્પાદિત કરી શકીએ છીએ:

“૨૨.આપણે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે ઉપનામ એ ભારતીય દંડ સંહિતા અથવા અન્ય કોઈ કાયદામાં કલ્પના કરાયેલ અપવાદ (વિશેષ અથવા સામાન્ય) નથી.એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૧૧માં માન્યતા પ્રાપ્ત પુરાવાઓનો માત્ર એક નિયમ છે કે જે હકીકતો મુદ્દાની હકીકત સાથે અસંગત છે તે સુસંગત છે.આ જોગવાઈ હેઠળ આપવામાં આવેલ ચિત્ર (અ) આ સંદર્ભમાં પુનઃઉત્પાદિત કરવા યોગ્ય છે:

"પ્રશ્ન એ છે કે શું 'એ' એ ચોક્કસ તારીખે કલકત્તામાં ગુનો કર્યો હતો; હકીકત એ છે કે તે તારીખે 'એ' લાહોરમાં હતો.

૨૩. લેટિન શબ્દ અલિબીનો અર્થ થાય છે "અન્યત્ર" અને તે શબ્દનો ઉપયોગ સગવડ માટે થાય છે જ્યારે કોઈ આરોપી બચાવ પક્ષનો આશરો લે છે કે જ્યારે ઘટના બની ત્યારે તે ઘટનાના સ્થળથી એટલો દૂર હતો કે

તેણે ગુનામાં ભાગ લીધો હોત તે અત્યંત અસંભવિત છે.તે એક મૂળભૂત કાયદો છે કે ફોજદારી કેસમાં, જેમાં આરોપી પર અન્ય વ્યક્તિને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો આરોપ છે, તે સાબિત કરવાનો બોજ ફરિયાદી પક્ષ પર છે કે આરોપી ઘટના સ્થળે હાજર હતો અને તેણે ગુનામાં ભાગ લીધો હતો.આરોપીએ છળકપટનો બચાવ અપનાવ્યો છે તે માત્ર હકીકતથી બોજ ઘટશે નહીં.આવા કિસ્સાઓમાં આરોપીની અરજી ત્યારે જ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે જ્યારે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા સંતોષકારક રીતે બોજો છોડવામાં આવે.પરંતુ એકવાર ફરિયાદી પક્ષ બોજો ઉપાડવામાં સફળ થાય તે પછી આરોપી, જે ઉપનામની અરજીને અપનાવે છે, તે સંપૂર્ણ નિશ્ચિતતા સાથે તેને સાબિત કરવા માટે જવાબદાર છે જેથી ઘટના સ્થળે તેની હાજરીની શક્યતાને બાકાત રાખી શકાય.જ્યારે ઘટના સ્થળે આરોપીની હાજરી વિશ્વાસપાત્ર પુરાવા દ્વારા ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા સંતોષકારક રીતે સ્થાપિત કરવામાં આવે છે, ત્યારે સામાન્ય રીતે અદાલત આ ઘટના બની ત્યારે તે બીજે ક્યાંય હતો તે અસરના કોઈપણ પ્રતિ-પુરાવા પર વિશ્વાસ કરવામાં ધીમી રહેશે.પરંતુ જો આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલ પુરાવા એવા ગુણવત્તાવાળા અને એવા ધોરણના હોય કે જ્યારે ઘટના બની ત્યારે અદાલત ઘટના સ્થળે તેની હાજરી અંગે અમુક વાજબી શંકાને ધ્યાનમાં લઈ શકે, તો આરોપી, કોઈ શંકા વિના, તે વાજબી શંકાના લાભ માટે હકદાર હશે.તે હેતુ માટે, તે નિર્ધારિત કરવા માટે એક

યોગ્ય દરખાસ્ત હશે કે, આવા સંજોગોમાં, આરોપી પર ભાર વધારે છે.તે અનુસરે છે, તેથી, ઉપનામની દલીલને સ્થાપિત કરવા માટે કડક પુરાવા જરૂરી છે.”

૫૭. ગુરપ્રીત સિંહ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય [૨૦૦૨ (૮) એસ. સી. સી. ૧૮], એસ. કે. સત્તાર વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [૨૦૧૦ (૮) એસ. સી. સી. ૪૩૦] અને પુતુકુરુ લક્ષ્મૈયા વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય [૨૦૧૫ (૧૧) એસ. સી. સી. ૧૦૨] માં ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું છે.

૫૮. પ્રથમ માહિતી આપનાર પી. ડબલ્યુ. ૧૧ સુખદેવસિંહે, નિ:શંકપણે, ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ની વહેલી સવારે સાંજે ૫:૩૦ વાગ્યે પોલીસ સ્ટેશનમાં તેમના દ્વારા નોંધાયેલા પ્રથમ માહિતી અહેવાલમાંથી પુનરાવર્તન કર્યું હતું.તેમણે પ્રથમ માહિતી અહેવાલ પર તેમની સહી સ્વીકારી હતી.ફર્સ્ટ ઇન્ફર્મેશન રિપોર્ટ પર તેમની સહીના સ્વીકાર સાથે, ફરિયાદી પક્ષ ઓછામાં ઓછી એક વાત સ્થાપિત કરવામાં સફળ રહ્યો છે કે વહેલી સવારે ૫:૩૦ વાગ્યે પોલીસ સ્ટેશનમાં એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧૧ દ્વારા વહેલી સવારે ૫:૩૦ વાગ્યે નોંધાયેલી એફ. આઈ. આર. બચાવ પક્ષે રજૂ કરેલા સમગ્ર કેસને ખોટો સાબિત કરે છે કે આ ઘટના સવારે ૮ વાગ્યે બની હતી અને એક અજાણ્યા વ્યક્તિએ મૃતકને રસ્તા પર છરી મારી હતી અને ભાગી ગયો હતો.આપણે સમજી

શકતા નથી કે પોલીસે ખોટી એફ. આઈ. આર. કેમ નોંધવી જોઈએ અને તે પણ વહેલી સવારે ૫-૩૦ પર?અમે એ પણ સમજવામાં નિષ્ફળ જઈએ છીએ કે પોલીસ માટે આરોપીઓને ગુનામાં ખોટી રીતે ફસાવવાનું સારું કારણ શું હોઈ શકે?અમે આ ઘટનાના સંદર્ભમાં પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા તરફથી પી. એસ. ઓ. ને મળેલા ફોન કોલના સંદર્ભમાં સ્ટેશન ડાયરી પ્રદર્શન-૬૯માં કરવામાં આવેલી એન્ટ્રીની નોંધ લઈએ છીએ.સ્ટેશન ડાયરી એક્ટિવિટી-૬૯માં, પીડબ્લ્યુ ૧૧ દ્વારા કરવામાં આવેલા ફોન કોલના સંદર્ભમાં હકીકત નોંધવામાં આવી છે અને જણાવેલો સમય ૪-૧૦ AM એટલે કે વહેલી સવારે છે.અમે એક્ટિવિટી-૫૮ ખાતે સ્ટેશન ડાયરીમાં વહેલી સવારે ૫-૩૦ પર એફ. આઈ. આર. નોંધવાની નોંધ પણ લઈએ છીએ. તપાસ અધિકારી પીડબ્લ્યુ ૨૧એ પોતાના પુરાવામાં જણાવ્યું છે કે જ્યારે તે પોલીસ સ્ટેશનમાં હાજર હતો, ત્યારે આરોપી ગુનામાં વપરાયેલી છરી અને કપડાં લઈને ત્યાં આવ્યો હતો અને વ્યવહારીક રીતે આત્મસમર્પણ કર્યું હતું.આ સંબંધમાં બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં પંચનામા દોરવામાં આવ્યા હતા.જો કે, પંચ સાક્ષીઓ પ્રતિકૂળ બની ગયા છે અને પંચનામાની સામગ્રી સાબિત કરી શક્યા નથી.હકીકત એ છે કે આરોપી પોતે પોલીસ સ્ટેશનમાં આવીને છરી એટલે કે ગુનાનું હથિયાર અને કપડાં સોંપવા અંગે તપાસ અધિકારીના પુરાવાને ન સ્વીકારવાનું અમારા માટે કોઈ યોગ્ય કારણ નથી.જો આ સંજોગો પર વિશ્વાસ કરવામાં આવે અથવા સ્વીકારવામાં આવે, તો આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલો આખો બચાવ કે તે

ગાંધીધામમાં હતો અને જેમ જ તેને તેના ભાઈ પીડબ્લ્યુ ૧૧ દ્વારા આ ઘટના વિશે જાણ થઈ, તે સાંજે લિમ્બડી આવ્યો, તે ખોટો સાબિત થાય છે.અમારા મતે, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓએ માત્ર સીઆરપીસીની કલમ ૧૬૧ હેઠળ પોલીસ સમક્ષ આપેલા તેમના અગાઉના નિવેદનોને પુનરાવર્તિત કરીને પ્રતિકૂળ વલણ અપનાવ્યું છે, પરંતુ આરોપીના પરિવારના સભ્યોએ એકદમ ખોટી વાર્તા રજૂ કરવાની હદ સુધી ગયા છે અને આ રીતે અદાલતને સંપૂર્ણ રીતે ગેરમાર્ગે દોરી છે.ઘટના સમયે આરોપી હાજર ન હતો અને ગાંધીધામમાં હતો તેવા અસ્પષ્ટ દાવા સિવાય, આ સંબંધમાં આરોપી દ્વારા નામના લાયક કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી.અલિબીની દલીલ સંભાવનાના પ્રાધાન્ય પર સાબિત થવાની નથી.પરંતુ, એક મજબૂત સાબિતી જરૂરી છે, જો આરોપી તેની અલિબી સ્થાપિત કરવા માંગે છે.

૫૯. ૧૯૭૧ સી. આર. આઈ. એલ. જે. ૧૭૬૪ મોહિન્દર સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, આઈ. એલ. આર. ૧૯૭૨ કટ ૧૧૮૧ હદીબંધુ જાલી વિરુદ્ધ રાજ્ય તેમજ ૧૯૫૪ સી. આર. આઈ. એલ. જે. ૧૩૦૩ મધુવા પ્યારેલાલ કુર્મી વિરુદ્ધ વી-પ્રા રાજ્ય તરીકે નોંધાયેલા નિર્ણયોમાં. એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં ઉપનામનો બચાવ સંપૂર્ણપણે તૂટી જાય છે, તે એક મજબૂત નિષ્કર્ષ છે કે, જો આરોપી હકીકતમાં જ્યાં તે કહે છે ત્યાં ન હતો, તો તમામ સંભાવનાઓમાં તે ત્યાં હતો જ્યાં ફરિયાદી પક્ષ કહે છે કે તે હતો.જ્યાં આરોપી બહાનું સાબિત કરવા માટે

ખોટા પુરાવા બનાવવાનો પ્રયાસ કરે છે, તે જ એ બતાવવા માટે મજબૂત પુરાવા છે કે તે કોઈ મોટા જોખમથી સભાન હતો અને તે ભાગી જવાની તીવ્ર ઈચ્છાથી પ્રેરિત હતો. વ્યક્તિની માનસિક સ્થિતિ એ પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળની હકીકત છે. ૨૦૦૩ (૯) એસ. સી. સી. ૮૬-(૨૦૦૩ સી. આર. આઈ. એલ. જે. ૨૫૩૬) બાબુદાસ વિરુદ્ધ એમ. પી. રાજ્ય તરીકે નોંધાયેલા નિર્ણયમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ખોટા બહાનાઓની અરજી, જોકે પોતે જ એકમાત્ર કડી અથવા એકમાત્ર સંજોગો ન હોઈ શકે જેના આધારે દોષિત ઠેરવી શકાય, પરંતુ ચોક્કસપણે તે સંજોગોની સાંકળમાં એક કડી છે. આપણે અહીં એક ચેતવણી દાખલ કરી શકીએ છીએ. જ્યાં પુરાવાની અપૂર્ણતાને કારણે ઉપનામનો બચાવ સાબિત થતો નથી, ત્યાં આવા નિષ્કર્ષ કાઢવાની જરૂર નથી. પરંતુ જ્યાં તે સ્થાપિત થાય છે કે ઉપનામનો બચાવ ખોટા પુરાવા પર આધારિત છે, ત્યાં કહેવાતી હકીકત આરોપીના વર્તન તરીકે તેને અનુકૂળ પુરાવા રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે સુસંગત રહેશે; જે પુરાવા ખોટા છે. કાનૂની સિદ્ધાંત એ છે કે આરોપીનું વર્તન પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૮ હેઠળ સુસંગત અને સ્વીકાર્ય પુરાવા છે. જ્યાં આરોપી ખોટા પુરાવા રજૂ કરીને પોતાને બચાવવાનો પ્રયાસ કરે છે, ત્યાં ખોટા પુરાવા રજૂ કરવા એ જ દોષિત મનનું સૂચક છે.

૬૦. એ. આઈ. આર. ૧૯૩૪ કલકત્તા ૭૧૯ માં નોંધાયેલા શરતચંદ્ર ધૂપી વિરુદ્ધ સમ્રાટના કેસમાં ત્રણ માનનીય ન્યાયાધીશોની બનેલી કલકત્તા

હાઈકોર્ટની વિશેષ ખંડપીઠે આ કેસની હકીકતો માટે ખૂબ જ યોગ્ય અવલોકન કર્યું હતું.આપણે અવલોકનો ટાંકી શકીએ છીએ:

“.....જ્યારે પણ અલિબીનો બચાવ કરવામાં આવે છે અને તે બચાવ સંપૂર્ણપણે તૂટી જાય છે ત્યારે તે એક મજબૂત નિષ્કર્ષ છે કે જો કેદી હકીકતમાં ત્યાં ન હોય જ્યાં તે કહે છે કે તે હતો તો તમામ સંભાવનાઓમાં તે ત્યાં હતો જ્યાં ફરિયાદી પક્ષ કહે છે કે તે હતો.કોઈપણ રીતે બચાવ પક્ષ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી અને તેને સાબિત કરવામાં તેની નિષ્ફળતા એ એક એવું તત્વ છે જેને આરોપી દોષિત છે કે નહીં તે નક્કી કરવામાં ધ્યાનમાં લેવું યોગ્ય છે.

૬૧. હદીબંધુ જાલી (ઉપરોક્ત) માં, ઓરિસ્સા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે પેરા ૧૫માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“તેમાં કોઈ શંકા નથી કે ફૂલ-પ્રૂફ અલિબી એ આરોપનો સૌથી અસરકારક જવાબ છે; પરંતુ આવો અભેદ બચાવ ભાગ્યે જ સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ હોય છે.કારણ એ છે કે, જો ફરિયાદી પક્ષ એક ગૂંચવણભરી વાર્તા છે, તો તે સામાન્ય રીતે એટલી મૂર્ખતાપૂર્ણ નહીં હોય કે તેમાં એવી વ્યક્તિનો સમાવેશ કરવામાં આવે કે જેની ગુનામાં સંડોવણી અશક્ય હશે.ફરીથી, જો

તે સાચું હોય, તો ઉપનામની ખોટી અરજી એ ખૂબ જ ખતરનાક અરજી છે જે પક્ષ જૂથ દ્વારા જન્મેલા તીવ્ર લડતવાળા કેસોમાં કોઈપણ રીતે, નિષ્પક્ષ અથવા ખોટી રીતે સમગ્ર કાર્યવાહીના કેસને ખોટી સાબિત કરવા માટે વારંવાર લેવામાં આવતી નથી.પરંતુ આ પ્રકારની ખોટી દલીલો, જોકે, કુશળતાપૂર્વક કરવામાં આવે છે, એક ચપલ ફોજદારી વકીલ દ્વારા કોસ એક્ઝામિનેશનની આગને ભાગ્યે જ ટકી શકે છે, અથવા સતર્ક ન્યાયાધીશની શંકાથી બચવા માટે પૂરતી ચાલાકી કરી શકે છે.પરિણામ એ આવે છે કે જ્યારે આ ઉપનામ, જેને "પરપોટા" સાથે સરખાવવામાં આવે છે, તેને સફળતાપૂર્વક દબાવવામાં આવે છે, ત્યારે તે જેણે લીધો છે તેના પર પલટવાર કરે છે, જે તેના બચાવને તોડતી વખતે કાર્યવાહીને મજબૂત બનાવે છે.

૬૨. અમારા મનમાં સ્પષ્ટ છે કે આરોપીના સંબંધીઓએ સુનાવણી દરમિયાન તેને બચાવવાનો નિર્ણય કર્યો હતો.જો આપણે ફરિયાદી પક્ષના કેસને ધ્યાનમાં લઈએ તો રાત્રે લગભગ ૧-૩૦ વાગ્યે હુમલો કર્યા પછી આરોપીએ પીડબ્લ્યુ ૧૧ના ઘરનો દરવાજો ખખડાવ્યો અને તેની સામે કબૂલાત કરી કે તેણે તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી.જો પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહે ફરિયાદી પક્ષના કેસને ટેકો આપ્યો હોત, તો ન્યાયેતર કબૂલાતના પુરાવા પુરાવા તરીકે આવ્યા હોત.જો કે, પીડબ્લ્યુ ૧૧, પિતરાઈ ભાઈ હોવાને કારણે, પ્રતિકૂળ બનીને આરોપીને

બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.આરોપીએ હુમલા વિશે પીડબ્લ્યુ ૧૧ના ધ્યાનમાં લાવ્યા પછી જ, પીડબ્લ્યુ ૧૧એ પોલીસ સ્ટેશનમાં જવાનું યોગ્ય માન્યું અને ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ની વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે એફઆઈઆર દાખલ કરી.આ રીતે એવું લાગે છે કે એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી.

૬૩. આરોપી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી અલિબીની અરજી સ્પષ્ટ રીતે ખોટી છે તેની ખાતરી થયા પછી, અમારા માટે એવું માનવાનું દરેક સારું કારણ છે કે આરોપી ઘટનાની દુર્ભાગ્યપૂર્ણ રાત્રે તેની પત્ની સાથે હતો.જો પતિ-પત્ની રાત્રે સૂવા જાય અને મધ્યરાત્રિના કલાકો દરમિયાન ઘરની અંદર કંઈક થાય, તો આરોપીએ તે ચોક્કસ દિવસે શું થયું હતું તે સમજાવવાની જરૂર છે.આરોપીનો ખોટો ખુલાસો અથવા ખોટો બચાવ એક અનિવાર્ય નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જાય છે કે તે માત્ર આરોપી છે જેણે તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી.

૬૪. (૨૦૦૬) ૧૦ એસ. સી. સી. ૬૮૧-(૨૦૦૬ એ. આઈ. આર. એસ. સી. ડબલ્યુ. ૫૩૦૦, પેરા ૧૨) (ત્રિમુખ મરોટી કિરકાન વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય) માં, તે નીચે મુજબ જોવા મળ્યું હતું:-

"૧૫.જ્યાં ઘરની અંદર ગુપ્તતામાં હત્યા જેવો ગુનો કરવામાં આવે છે, ત્યાં કેસ સ્થાપિત કરવાનો પ્રારંભિક બોજ નિઃશંકપણે ફરિયાદી પક્ષ પર રહેશે,

પરંતુ આરોપ સ્થાપિત કરવા માટે તેના નેતૃત્વમાં પુરાવાઓની પ્રકૃતિ અને રકમ તે જ માત્રામાં ન હોઈ શકે જે પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવાના અન્ય કિસ્સાઓમાં જરૂરી છે.આ બોજ તુલનાત્મક રીતે હળવા સ્વરૂપનો હશે.પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૦૬ ને ધ્યાનમાં રાખીને, ઘરના કેદીઓ પર ગુનો કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો તે અંગે સચોટ સમજૂતી આપવા માટે અનુરૂપ બોજ રહેશે.ઘરના કેદીઓ માત્ર ચૂપ રહીને અને કથિત આધાર પર કોઈ સમજૂતી આપીને ભાગી શકતા નથી કે તેનો કેસ સ્થાપિત કરવાનો બોજ સંપૂર્ણપણે ફરિયાદી પક્ષ પર છે અને કોઈ પણ ખુલાસો આપવાની આરોપીની કોઈ ફરજ નથી.

૬૫. આવો જ મત (૨૦૦૬) ૧૨ એસ. સી. સી. ૨૫૪-(એ. આઈ. આર. ૨૦૦૭ એસ. સી. ૧૪૪) (રાજસ્થાન રાજ્ય વિરુદ્ધ કાશી રામ) માં નીચે મુજબ લેવામાં આવ્યો છે:-

"૨૩.સત્તાવાળાઓ સાથે ગુલાકાર કરવો જરૂરી નથી.સિદ્ધાંત સારી રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યો છે.પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૦૬ની જોગવાઈઓ પોતે જ સ્પષ્ટ અને સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે કોઈ પણ હકીકત ખાસ કરીને વ્યક્તિના જ્ઞાનમાં હોય, ત્યારે તે હકીકત સાબિત કરવાનો બોજ તેના પર હોય છે.આમ, જો કોઈ વ્યક્તિ છેલ્લે મૃતક સાથે જોવા મળે છે,

તો તેણે સમજાવવું જોઈએ કે તે કેવી રીતે અને ક્યારે કંપનીથી અલગ થયો.તેણે એક ખુલાસો આપવો જોઈએ જે અદાલતને સંભવિત અને સંતોષકારક લાગે.જો તે આપું કરે છે, તો તેણે તેનો બોજો ઉપાડ્યો હોવાનું માનવામાં આવે છે.જો તે તેના વિશેષ જ્ઞાનની અંદર હકીકતોના આધારે સમજૂતી આપવામાં નિષ્ફળ જાય, તો તે પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૦૬ દ્વારા તેના પર લાદવામાં આવેલા ભારને દૂર કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે. પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવા પર આધારિત કેસમાં, જો આરોપી તેના પર મૂકવામાં આવેલા બોજની ચૂકવણીમાં વાજબી સમજૂતી આપવામાં નિષ્ફળ જાય, તો તે પોતે જ તેની સામે સાબિત થયેલા સંજોગોની સાંકળમાં વધારાની કડી પ્રદાન કરે છે.કલમ ૧૦૬ ફોજદારી સુનાવણીમાં સાબિતીનો બોજ બદલતી નથી, જે હંમેશા ફરિયાદી પક્ષ પર હોય છે.તે એવો નિયમ મૂકે છે કે જ્યારે આરોપી એવા તથ્યો પર કોઈ પ્રકાશ પાડતો નથી જે ખાસ કરીને તેના જ્ઞાનમાં હોય અને જે તેની નિર્દોષતા સાથે સુસંગત કોઈ સિદ્ધાંત અથવા પૂર્વધારણાને સમર્થન ન આપી શકે, ત્યારે કોર્ટ કોઈ પણ સમજૂતી રજૂ કરવામાં તેની નિષ્ફળતાને વધારાની કડી તરીકે ગણી શકે છે જે સાંકળને પૂર્ણ કરે છે.નૈના મોહમ્મદમાં આ સિદ્ધાંત સંક્ષિપ્તમાં જણાવવામાં આવ્યો છે., રી. (એ આઈ આર ૧૯૬૦ મેડ ૨૧૮) ".

૬૬. ટ્રાયલ કોર્ટે પીડબ્લ્યુ ૧ ડૉ. પારુલ હસમુખભાઈ જાધવ પ્રદર્શનના પુરાવા રેકૉર્ડ કરતી વખતે એક ભૂલ કરી - ૧૬. એવું લાગે છે કે મૃતકએ હુમલાના સમયે થોડો પ્રતિકાર કર્યો હશે અને આવા પ્રતિકારને કારણે આરોપીના હાથ પર પણ થોડી ઈજાઓ થઈ હતી.આવા સંજોગોમાં આરોપીની તબીબી તપાસ કરવામાં આવી હતી.તેમને સવારે ૮ વાગ્યે લિમ્બડીની સિવિલ હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવ્યા હતા.૫૦ ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ પોલીસ કોન્સ્ટેબલ દ્વારા પી. ડબલ્યુ. ૧ ડૉ. જાધવ દ્વારા બકલ નંબર ૩૫૮ સાથે પોલીસ ચટ્ટી અને પ્રમાણપત્ર પ્રદર્શન-૨૨ બહાર પાડવામાં આવ્યું છે.પ્રમાણપત્રમાં આરોપીઓને હાથાપાઈ દરમિયાન ઈજાઓ થયાનો ઉલ્લેખ છે.પીડબ્લ્યુ ૧ ડૉ. જાધવની પરીક્ષામાં, સરકારી વકીલે ડૉક્ટર સમક્ષ આરોપી દ્વારા વર્ણવેલ ઇતિહાસ, જો કોઈ હોય તો, તેને રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે ડૉક્ટરને પ્રશ્નો પૂછવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.તે, પ્રથમ દષ્ટિએ, એવું લાગે છે કે આરોપી દ્વારા ડૉક્ટર સમક્ષ ઇતિહાસ વર્ણવવામાં આવ્યો હતો અને આ રીતે તબીબી પ્રમાણપત્ર પ્રદર્શનમાં તેનો સંદર્ભ છે -૨૨. જો કે, બચાવ પક્ષ એ હકીકતથી સાવચેત હતો કે જો ડૉક્ટરના પુરાવા દ્વારા ઇતિહાસ રેકૉર્ડ પર આવશે, તો કદાચ, તેને આરોપીના ગુનાહિત પ્રવેશ તરીકે ગણવામાં આવશે.બચાવ પક્ષ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટે સરકારી વકીલને કાયદાની ખોટી ધારણા પર આરોપીઓને થયેલી ઈજાઓ અંગે ડૉક્ટરને પ્રશ્નો પૂછવાની મંજૂરી આપી ન હતી કે તે પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૪,૨૫,૨૬ અને ૨૭ દ્વારા અસર કરશે. અમારા મતે,

ટ્રાયલ કોર્ટે આવા વાંધાને સમર્થન આપીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.જે અસ્વીકાર્ય હશે તે ગુનાની ન્યાયેતર કબૂલાત હશે.કબૂલાત અને દોષિત કબૂલાત વચ્ચે સારો તફાવત છે.જો કોઈ આરોપીની ધરપકડ કરવામાં આવે અને તે પોલીસની કસ્ટડીમાં હોય અને પોલીસની કસ્ટડીમાં હોય, તો તેની તબીબી તપાસ કરવામાં આવે છે અને તબીબી તપાસ દરમિયાન, જો તે ઇતિહાસના રૂપમાં ડૉક્ટર સમક્ષ પોતાનો ગુનો કબૂલ કરે છે, તો આવી કબૂલાત પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૫ અને ૨૬ દ્વારા ફટકારવામાં આવશે. જો કે, જો ઇતિહાસ માત્ર દોષિત કબૂલાતના દાયરામાં રહે છે, તો તે પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૧ હેઠળ સુસંગત અને સ્વીકાર્ય રહેશે. પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૮ હેઠળ આરોપીના વર્તન સાથે પણ આ સુસંગત રહેશે.

૬૭. આરોપી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડાગલીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે તે સાચું છે કે આરોપીની તબીબી તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેને સારવાર પણ આપવામાં આવી હતી.જો કે, આરોપીઓને થયેલી ઇજાઓ ઘટના સમયે મૃતક સાથેની ઝપાઝપીને કારણે નહોતી થઈ, પરંતુ આરોપીએ પોતાનો ગુનો કબૂલ કરવા માટે પોલીસ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી ત્રીજી હુકમનામા પદ્ધતિને કારણે હતી.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, શ્રી ડાગલીના જણાવ્યા અનુસાર, પોલીસ કસ્ટડીમાં આરોપીને પોલીસ દ્વારા માર મારવામાં આવ્યો હતો અને આ રીતે તેને ઇજાઓ થઈ હતી.આરોપી દ્વારા આપવામાં

આવેલ આ ખુલાસો ફરી એકવાર ખોટો ખુલાસો છે.આ સંબંધમાં ટાલ પડેલા દાવા સિવાય, આરોપીઓને પોલીસ દ્વારા માર મારવામાં આવ્યો હોવાના કોઈ પુરાવા મળ્યા નથી.આ એકમાત્ર ખુલાસો છે જે આરોપીએ તેને થયેલી ઈજાઓ સમજાવવા માટે રજૂ કરી શક્યો હોત.આ સંબંધમાં, ક્રોસ-એક્ઝામિનેશનમાં તપાસ અધિકારીને આપવામાં આવેલા સૂચન સિવાય, પોલીસ દ્વારા આરોપી સાથે હાથાપાઈ કરવામાં આવી હોવાની શંકાને ધ્યાનમાં રાખવા માટે અન્ય કોઈ પુરાવા રેકૉર્ડ પર આવ્યા નથી.જો કેસને સંજોગોની સંપૂર્ણતામાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવે અને તે ભયાનક રીતને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે કે જેમાં મૃતકની છરીના ઘા મારીને હત્યા કરવામાં આવી હતી અને એ હકીકતને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવે કે સાક્ષીઓ, જે અન્ય કોઈ નહીં પણ આરોપીના નજીકના સંબંધીઓ છે, તેમણે સીઆરપીસીની કલમ ૧૬૧ હેઠળ તેમના નિવેદનોમાં માત્ર અપીલકર્તાને જ ગુનાનું કારણ ગણાવ્યું હતું, તો તે કલ્પના કરવી મુશ્કેલ છે કે પ્રથમ માહિતી આપનાર અને અન્ય સાક્ષીઓએ પ્રારંભિક તબક્કે જ અપીલકર્તાને ગુનો માટે જવાબદાર વ્યક્તિ તરીકે ખોટી રીતે નામ આપ્યું હતું.આ એક એવું પાસું છે જેને ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં રાખ્યું છે અને અપીલકર્તાને ગુના માટે દોષિત ઠેરવતી વખતે ધ્યાનમાં લીધું છે.

૬૮. અમે આરોપીના અપરાધ તરફ નિર્દેશ કરતા નીચેના ગુનાહિત સંજોગોને ધ્યાનમાં લીધા છે:

[અ] પી. ડબલ્યુ. ૧૯ નટવરસિંહ મોતીમિયા પરમાર, પી. એસ. ઓ.,
લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશને ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ના રોજ રાત્રે
લગભગ ૩ વાગ્યે પિ. ડબલ્યુ. ૨૧ હરેશકુમાર જસવંતલાલ ભટ્ટ,
પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશનને ફોન કર્યો હતો અને
જાણ કરી હતી કે તેમને પી. ડબલ્યુ. ૧૧ સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ
ઝાલા તરફથી ફોન આવ્યો હતો કે તેમના ભાઈ મહેન્દ્રસિંહ
(આરોપી) એ તેમની પત્નીની હત્યા કરી છે.

[બી] પીડબ્લ્યુ ૨૧ એટલે કે તપાસ અધિકારી, પી. એસ. ઓ. પાસેથી
આવી માહિતી મળતાં, પીડબ્લ્યુ ૨૧ સુખદેવસિંહ ઝાલાના ઘરે
લિમ્બડી હવેલી સ્ટ્રીટ પર પહોંચ્યા.સુખદેવસિંહ ઝાલાના ઘરે
પહોંચ્યા પછી, સુખદેવસિંહે પીડબ્લ્યુ ૨૧ને જાણ કરી કે તેના
ભાઈ મહેન્દ્રસિંહ (આરોપી) એ તેની પત્નીની હત્યા કરી દીધી છે
અને તેનો મૃતદેહ ઘરના ઉપરના માળે આવેલા ઓરડામાં પડેલો
છે.

[સી] પીડબ્લ્યુ ૨૧, તપાસ અધિકારીએ, તપાસ ભરવા માટે
એકિઝક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટને પોલીસ ચદી મોકલી હતી.એકિઝક્યુટિવ

મેજિસ્ટ્રેટના આગમન પર તપાસ અધિકારીએ પંચ સાક્ષીઓને બોલાવ્યા હતા અને જ્યાં મૃતદેહ પડેલો હતો તે ઘરના પહેલા માળે પંચનામા હાથ ધરવામાં આવ્યા હતા.

[ડી] વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે, પીડબ્લ્યુ ૨૧ સુખદેવસિંહ ઝાલાએ ઘટનાના સંદર્ભમાં લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશનમાં એફઆઈઆર દાખલ કરી હતી. જોકે પીડબ્લ્યુ ૧૧ એ વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે આવી કોઈ એફ. આઈ. આર. નોંધાવવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, તેમ છતાં તેમણે મૂળ પ્રથમ માહિતી અહેવાલ પર તેમની સહી સ્વીકારી હતી.

[e] ૧૦-૪૫ વાગ્યે, આરોપી લિમ્બડી પોલીસ સ્ટેશન પહોંચ્યો અને ગુનામાં વપરાયેલી છરી અને ઘટના સમયે તેણે પહેરેલા કપડાં રજૂ કર્યા. તપાસ અધિકારી દ્વારા બે પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં પંચનામા બનાવીને ગુનાનું હથિયાર અને કપડાં એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા.

[f] આરોપીની ૧૨-૧૫ વાગ્યે ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. પંચ સાક્ષીઓની હાજરીમાં ધરપકડ પંચનામા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. પંચ સાક્ષીઓ પ્રતિકૂળ બન્યા હોવા છતાં, તેઓએ મૂળ

પંચનામા પર તેમની સહીઓ સ્વીકારી છે.આરોપી દ્વારા પોલીસ સમક્ષ આત્મસમર્પણ કર્યા પછી તરત જ તેના ફોટોગ્રાફ્સ અને ફિંગરપ્રિન્ટ્સ મેળવવામાં આવ્યા હતા.

[જી] રેકૉર્ડ પરના પુરાવા દ્વારા ઉપનામની અરજી સંપૂર્ણપણે ખોટી સાબિત થાય છે.

[h] આરોપીને મોડી સાંજે ૮-૫૦ વાગ્યે તબીબી તપાસ માટે પોલીસ ચટી સાથે હોસ્પિટલમાં મોકલવામાં આવ્યો હતો.તબીબી તપાસમાં આરોપીના હાથ પર ઈજાઓ હોવાનું બહાર આવ્યું હતું, જે રેકૉર્ડ પરના તબીબી પ્રમાણપત્રમાંથી પ્રતિબિંબિત થાય છે.ઘટના સમયે આરોપી તેની મૃત પત્ની સાથે તેના ઘરે હાજર હતો તે સાબિત થાય છે.

૬૯. એ. આઈ. આર. ૧૯૭૫ એસ. સી. ૨૪૧ માં ધર્મ દાસ વાઘવાની વિરુદ્ધ યુ. પી. રાજ્યના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે જે નિરીક્ષણ કર્યું હતું તે આપણે યાદ અપાવીએ છીએ.અમે નીચે મુજબ સંબંધિત અવલોકનો ટાંકીએ છીએ:

“૧૩. પછી પ્રશ્ન એ છે કે શું વર્તમાન કેસમાં દોષ-સૂચક સંજોગોની

સંચિત અસર એવી છે કે અદાલત નિષ્કર્ષ પર ન આવી શકે કે આરોપી દોષિત હોઈ શકે પરંતુ તે દોષિત હોવો જ જોઈએ.આપણે અહીં 'મસ્ટ' ની આ માનસિક ભાવના વિશે સાવચેતીનો એક શબ્દ ઉચ્ચારવો જોઈએ જેથી તેને દરેક વિપરીત સંભાવનાના બાકાત સાથે મૂંઝવણ થવી જોઈએ.આપણે એસ. એસ. બોબડે વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય, (૧૯૭૩) ૨ એસ. સી. સી. ૭૯૩ = (એ. આઈ. આર. ૧૯૭૩ એસ. સી. ૨૬૨૨) માં સમજાવ્યું છે કે વાજબી શંકાની બહારના પુરાવાને નિર્દોષતાના સિદ્ધાંતમાં વિકૃત કરી શકાતો નથી જ્યારે કોઈ નાજુક અથવા દૂરસ્થ શંકા નબળા મનની બહાર નીકળી જાય છે.આ અવલોકનો નબળી શક્યતાઓ પર વારંવાર નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે, જેને ઉચ્ચ અદાલતો દ્વારા અવારનવાર નકારી કાઢવામાં આવે છે, જે ન્યાયપાલિકાની વિશ્વસનીયતાને નબળી પાડે છે.વાજબી શંકાના લાભના નિયમનો અર્થ એ નથી કે ખચકાટની દરેક ઝંઝાવાતી તરફ નમેલું નબળું વિલો.ન્યાયાધીશો વધુ કડક સામગ્રીથી બનેલા હોય છે અને તેમણે પુરાવા, પરિસ્થિતિજન્ય અથવા સીધાથી વહેતા કાયદેસરના તારણોનો વ્યવહારુ દૃષ્ટિકોણ અપનાવવો જોઈએ.

૭૦. આપણે કૃપાલ સિંહ વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય [૧૫મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૮ના રોજ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નક્કી કરાયેલ ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૨૧૦૦/૨૦૦૮]

ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના ચુકાદાનો પણ ઉલ્લેખ કરી શકીએ છીએ અને તેના પર આધાર રાખી શકીએ છીએ, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા ૧૭માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલની રજૂઆત કે કોઈ પણ સ્વતંત્ર સાક્ષી દ્વારા વસૂલાત સાબિત કરવામાં આવી નથી તે કારણસર કોઈ આધાર નથી કે સ્વતંત્રતાની ગેરહાજરીમાં સાક્ષીની વસૂલાતને સમર્થન આપવા માટે અવગણના કરી શકાતી નથી સિવાય કે તેનાથી વિપરીત સાબિત થાય. એવી કોઈ કાનૂની દરખાસ્ત નથી કે જ્યાં સુધી સ્વતંત્ર સાક્ષી દ્વારા સમર્થિત ન હોય ત્યાં સુધી પોલીસ અધિકારીઓના પુરાવા સ્વીકારવા માટે અયોગ્ય છે અથવા પોલીસ અધિકારીઓના પુરાવાની સંપૂર્ણ અવગણના કરી શકાય છે.”

૭૧. અમારો મત છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી. આવા સંજોગોમાં, અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને આથી તેને રદ કરવામાં આવે છે. ચુકાદો અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશ અને સજાને આથી સમર્થન આપવામાં આવે છે.

૭૨. અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરાયેલી ફોજદારી અપીલને નકારી કાઢવી અને

હત્યાના ગુનાની તેની સજાની પુષ્ટિ કરવી, પૂરતું નથી.ઉપર નોંધ્યા મુજબ, ફરિયાદી પક્ષે તમામ એકવીસ સાક્ષીઓની તપાસ કરી હતી.તે માત્ર પીડબ્લ્યુ ૧ એટલે કે ડૉક્ટર અને પીડબ્લ્યુ ૨૧ એટલે કે તપાસ અધિકારી છે, જેઓ ફરિયાદી પક્ષના કેસ પર નોંધપાત્ર પ્રકાશ પાડી શક્યા છે.આ એક યોગ્ય કેસ છે જેમાં ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રતિફૂળ સાક્ષીઓ સામે સી. આર. પી. સી. ની કલમ ૩૪૪ હેઠળ અથવા ઓછામાં ઓછી સી. આર. પી. સી. ની કલમ ૩૪૦ હેઠળ કાર્યવાહી કરવી જોઈએ. મૌખિક પુરાવાના આધારે કેસોમાં ખોટી જુબાનીની દુષ્ટતાએ ભયજનક દરખાસ્ત ધારણ કરી છે અને જોખમને અસરકારક રીતે ઉકેલવા માટે, અદાલતો માટે સીઆરપીસીની કલમ ૩૪૪ અથવા કલમ ૩૪૦ ની જોગવાઈઓનો વધુ અસરકારક અને વારંવાર ઉપયોગ કરવો ઇચ્છનીય છે.સાક્ષીઓ ફોજદારી કાર્યવાહીના વિવિધ તબક્કાઓ દરમિયાન તેમની પોતાની મરજીથી તેમના નિવેદનો બદલે છે અને તે રીતે ન્યાયના માર્ગને અસર કરે છે, જોકે કાયદા હેઠળ, તેઓ માત્ર સત્ય અને સત્ય જણાવવા માટે બંધાયેલા છે.

૭૩. ફોજદારી કેસ એ પુરાવાના માળખા પર બાંધવામાં આવે છે (પછી ભલે તે સીધો પુરાવો હોય કે પરિસ્થિતિજન્ય પુરાવો) જે કાયદામાં સ્વીકાર્ય હોય.મુક્ત અને ન્યાયી સુનાવણી એ ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રનો પાયો છે.મોટા પ્રમાણમાં લોકોના મનમાં વાજબી આશંકા છે કે ફોજદારી સુનાવણી ન તો મુક્ત છે અને ન તો રાજ્ય સરકાર દ્વારા નિયુક્ત ફરિયાદી દ્વારા એવી રીતે સુનાવણી હાથ ધરવામાં

આવે છે કે જેમાં ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓ વારંવાર પ્રતિકૂળ બની જાય છે.

૭૪. ફોજદારી અપીલની સુનાવણી કરતી વખતે અમે નોંધ્યું છે કે પ્રતિકૂળ સાક્ષીના સરકારી વકીલ દ્વારા વ્યવહારીક રીતે કોઈ અસરકારક અને અર્થપૂર્ણ ક્રોસ-એક્ઝામિનેશન નથી. સરકારી વકીલ જે કરશે તે એ છે કે સીઆરપીસીની કલમ ૧૬૧ હેઠળ તેના પોલીસ નિવેદન સાથે પ્રતિકૂળ સાક્ષીનો સામનો કરવો અને તેની સાથે તેનો વિરોધાભાસ કરવો. સરકારી વકીલ માત્ર એક જ વસ્તુ કરશે કે વિરોધાભાસને રેકૉર્ડ પર લાવવો અને ત્યારબાદ તપાસ અધિકારીના પુરાવા દ્વારા તે વિરોધાભાસને સાબિત કરવો. આ પૂરતું નથી. ક્રોસ-એક્ઝામિનેશનના ઉદ્દેશો સાક્ષી દ્વારા પહેલેથી જ જણાવેલી હકીકતોની તપાસ કરવા અને વિસંગતતાને શોધવા અને છતી કરવા અથવા દબાવેલા તથ્યોને બહાર લાવવા માટે મુખ્ય પુરાવાઓની ચોકસાઈ, વિશ્વસનીયતા અને સામાન્ય મૂલ્ય પર મહાભિયોગ લાવવાનો છે જે ક્રોસ-એક્ઝામિનિંગ પક્ષના કેસને સમર્થન આપશે. અમે જે અભિવ્યક્ત કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છીએ તે એ છે કે સરકારી વકીલની ફરજ છે કે તે શત્રુતાપૂર્ણ સાક્ષીની વિગતવાર તપાસ કરે અને તે સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ કરે કે સાક્ષી જૂઠું બોલી રહ્યો છે અને તેણે ઇરાદાપૂર્વક સીઆરપીસીની કલમ ૧૬૧ હેઠળ નોંધાયેલા તેના પોલીસ નિવેદનમાંથી વળતો જવાબ આપ્યો છે. એક સારો, અનુભવી અને અનુભવી સરકારી વકીલ માત્ર વિરોધાભાસને જ રેકૉર્ડ પર લાવશે નહીં, પરંતુ કોઈ પણ કારણોસર સાક્ષી તેના

અગાઉના નિવેદનથી પાછો ફર્યો છે તે સ્થાપિત કરવા માટે વિરોધી સાક્ષીની લાંબી તપાસ પણ કરશે.

૭૫. તાત્કાલિક કેસમાં પણ, પીડબ્લ્યુ ૧૧ સુખદેવસિંહ ઝાલાએ કાર્યવાહી/સુનાવણીના પછીના તબક્કે ઘટનાના તેના મૂળ સંસ્કરણમાંથી કાચબાને ફેરવીને ન્યાયના માર્ગને પ્રદૂષિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. પીડબ્લ્યુ ૧૧ એ પ્રથમ વ્યક્તિ હતી, જેને આ ઘટના વિશે જાણ થઈ હતી. તે ૧૯મી જુલાઈ ૨૦૧૨ની વહેલી સવારે ૫-૩૦ વાગ્યે પોલીસ સ્ટેશન પહોંચ્યો હતો અને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં એફઆઈઆર દાખલ કરી હતી. સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહીએ તો, તેણે પોલીસ સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે આરોપીએ તેને રાત્રે જગાડ્યો હતો અને તેની સામે ખુલાસો કર્યો હતો કે તેણે તેની પત્નીની હત્યા કરી હતી. તે એટલું સ્પષ્ટ છે કે પુરાવાના રેકોર્ડિંગના તબક્કે, પીડબ્લ્યુ ૧૧, માત્ર તેના મૂળ સંસ્કરણથી જ નહીં, પરંતુ ખોટી વાર્તા રજૂ કરી હતી. તેણે આરોપીના સમર્થનમાં ખોટા પુરાવા રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. તેના પગલે પરિવારના અન્ય સભ્યોએ પણ પ્રતિકૂળ વલણ અપનાવ્યું હતું અને સવારે ૮ વાગ્યે રસ્તા પર મૃતક પર અજાણ્યા વ્યક્તિએ હુમલો કર્યો હોવાની ખોટી વાર્તા બનાવી હતી. અમારો મત છે કે આ વલણની ધરપકડ થવી જોઈએ અને આવા સાક્ષીઓને તેમના પાપોના પરિણામથી છટકી જવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. પંચ સાક્ષીઓ પણ જીતી ગયા હોવાનું જણાય છે અને તેઓ પણ શત્રુ બની ગયા હતા. તેથી, અમારા મતે, ન્યાયના

હિતમાં તે અનુકૂળ છે કે કાયદાની સંબંધિત જોગવાઈઓ હેઠળ ખોટી જુબાની માટે નીચેના સાક્ષીઓ સામે કાર્યવાહી થવી જોઈએ:

શ્રી નં.	પીડબ્લ્યુ લ્યુ	એક્કો .	સાક્ષીઓના નામ	ટિપ્પણીઓ
૧	૧૧	૪૩	સુખદેવસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા	ફરિયાદી અને આરોપીનો પિતરાઈ ભાઈ
૨	૧૨	૪૭	પ્રવીણસિંહ ગુમનસિંહ ઝાલા	ફરિયાદીના પિતા
૩	૧૪	૫૧	દક્ષબા સુખદેવસિંહ	ફરિયાદીની પત્ની
૪	૧૮	૫૬	ભરતસિંહ પ્રવીણસિંહ ઝાલા	ફરિયાદીનો ભાઈ

૭૬. ઉપરોક્ત સંદર્ભમાં, આપણે પેરુમલ વિરુદ્ધ જાનકીના કેસમાં (૨૦૧૪) ૫ એસ. સી. સી. ૩૭૭માં નોંધાયેલા સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરી શકીએ છીએ, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“૧૯. તેથી, કલમ ૧૯૫ ની પેટા-કલમ (૪) કહે છે કે કોઈ ચોક્કસ અદાલત ન્યાયિક વહીવટના પદાનુક્રમમાં અન્ય અદાલતને આધીન છે કે

કેમ તે હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા વિના, કલમ ૧૯૫ (૧) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના હેતુથી, મૂળ અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમો અથવા સજાની અપીલને ધ્યાનમાં લેવા માટે સક્ષમ દરેક અપીલ અદાલતને કલમ ૧૯૫ (૧) હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવા માટે એક સાથે સક્ષમ અદાલત ગણવામાં આવે છે. ઉચ્ચ અદાલતો બંધારણીય અદાલતો હોવાથી, જે પ્રદેશની અંદરની તમામ અદાલતો પર દેખરેખની સત્તાઓ સાથે રોકાણ કરવામાં આવે છે, જેના પર ઉચ્ચ અદાલત તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે, અમારા મતે, તે ચોક્કસપણે એક અદાલત છે જે કલમ ૧૯૫ (૧) હેઠળ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકે છે. આવી સત્તાઓના ઉપયોગ પર પ્રિસ્ક્રિપ્શનની કોઈ ચોક્કસ બંધારણીય મર્યાદાની ગેરહાજરીમાં, ઉચ્ચ અદાલતો તેને કરવામાં આવેલી અરજી પર અથવા જ્યારે પણ ન્યાયના હિતોની માંગ હોય ત્યારે સુઓ મોટો આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

૨૦. ઉચ્ચ અદાલતો પાસે માત્ર આવા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા નથી પરંતુ યોગ્ય કેસોમાં આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરવાની જવાબદારી પણ છે. અમારા મતે, આવી જવાબદારી બે પરિબળોમાંથી વહે છે (૧) કલમ ૧૯૫ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ પ્રતિબંધ, જે કલમ ૧૯૫ હેઠળ નિર્ધારિત ગુનાઓના સંદર્ભમાં ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે

પીડિત વ્યક્તિઓની સ્વતંત્રતાને પ્રતિબંધિત કરે છે; (૨) આવા ગુનાઓ જાહેર સેવકોના કાયદેસર અધિકારીઓની અવમાનના અથવા જાહેર ન્યાય સામેના ગુનાઓ સાથે સંબંધિત છે.

૨૧.અન્ય કોઈ પણ સત્તાની જેમ કોઈપણ અધીક્ષણમાં ન્યાયિક પ્રક્રિયાની ભવ્યતા અને કાનૂની પ્રણાલીની શુદ્ધતા જાળવવા માટે યોગ્ય કેસમાં સત્તાનો ઉપયોગ કરવાની જવાબદારી હોય છે. જ્યારે ગુના કરવાના આ આક્ષેપો જાહેર ન્યાય સાથે સંબંધિત હોય ત્યારે આવી જવાબદારી વધુ ઊંડી બને છે.”

૭૭. ૨૦૦૮માં નોંધાયેલા મનિલા પિનોદ કુમારી વિરુદ્ધ મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય કેસમાં સી. આર. આઈ. એલ. જે. ૩૮૬૭માં સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા ૯ અને ૧૦માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“૯. આ જોગવાઈનો ઉદ્દેશ ખોટી જુબાનીનો સંક્ષિપ્ત રીતે સામનો કરવાનો છે.

૧૦. ખોટી જુબાનીની દુષ્ટતાએ મૌખિક પુરાવાના આધારે કેસોમાં ભયજનક દરખાસ્તો ધારણ કરી છે અને જોખમનો અસરકારક રીતે સામનો

કરવા માટે અદાલતો માટે જોગવાઈનો વધુ અસરકારક અને વારંવાર ઉપયોગ કરવો ઇચ્છનીય છે.”

૭૮. આમ, સુપ્રીમ કોર્ટનો સંદેશ જોરદાર અને સ્પષ્ટ છે.સાક્ષીઓના પ્રતિકૂળ બનવાના જોખમને પહોંચી વળવા માટે, ટ્રાયલ અદાલતોએ સીઆરપીસીની કલમ ૩૪૪ અથવા ૩૪૦ની જોગવાઈઓનો વધુ અસરકારક અને વારંવાર ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

૭૯. સ્વતંત્ર અને નિષ્પક્ષ સુનાવણી ભારતના બંધારણની કલમ ૨૧ હેઠળ આવતી નથી.ફોજદારી ન્યાય વ્યવસ્થા માત્ર આરોપી વ્યક્તિઓના હિતની સુરક્ષા માટે જ નથી, પરંતુ પીડિતોના અધિકારો માટે પણ સમાન રીતે સમર્પિત છે.જો ફોજદારી સુનાવણી મુક્ત અને નિષ્પક્ષ નહીં હોય, તો ન્યાયાધીશની ન્યાયિક નિષ્પક્ષતા અને ન્યાય વિતરણ પ્રણાલીમાં લોકોનો વિશ્વાસ હચમચી જશે.નિષ્પક્ષ સુનાવણીનો ઇનકાર કરવો એ પીડિતા અને સમાજ સાથે જેટલો અન્યાય છે તેટલો જ અન્યાય આરોપી સાથે પણ છે.જ્યાં સુધી સુનાવણી હાથ ધરનાર નિષ્પક્ષ ન્યાયાધીશ, પ્રામાણિક અને નિષ્પક્ષ બચાવ વકીલ અને સમાન રીતે પ્રામાણિક અને નિષ્પક્ષ સરકારી વકીલ ન હોય ત્યાં સુધી કોઈ પણ સુનાવણીને નિષ્પક્ષ સુનાવણી તરીકે ગણી શકાય નહીં.નિષ્પક્ષ સુનાવણીમાં ફરિયાદીને આરોપીનો દોષ સાબિત કરવાની ન્યાયી અને યોગ્ય તક અને

આરોપીને તેની નિર્દોષતા સાબિત કરવાની તકનો સમાવેશ થાય છે.[જુઓ-
દીનૂભાઈ બોધાભાઈ સોલંકી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય (ક્રિમિનલ અપીલ
નંબર ૪૯૨/૨૦૧૪ ૩૦મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના રોજ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નક્કી
કરાયેલ)].

૮૦. અમે એ હકીકતથી વાકેફ છીએ કે ખોટી જુબાની માટે કાર્યવાહી માત્ર તે જ
કિસ્સાઓમાં મંજૂર થવી જોઈએ જ્યાં ખોટી જુબાની ઇરાદાપૂર્વક અને સભાન હોય
અને દોષિત ઠેરવવામાં આવે તે વાજબી રીતે સંભવિત અથવા સંભવિત હોય.અમે
એ હકીકતથી પણ વાકેફ છીએ કે કોઈ વ્યક્તિએ ન્યાયિક કસ્ટડીમાં
વિરોધાભાસી નિવેદન આપ્યું છે તે માત્ર હકીકત જ દંડ સંહિતાની કલમ ૧૯૯
અને ૨૦૦ હેઠળ કાર્યવાહીને યોગ્ય ઠેરવવા માટે પૂરતી નથી, પરંતુ તે દર્શાવવું
આવશ્યક છે કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરાયેલા સાક્ષીઓએ ઇરાદાપૂર્વક ખોટા
નિવેદનો આપ્યા છે અથવા ખોટા નિવેદનો આપ્યા છે.હાથ પરના કેસમાં, અમે,
પ્રથમ દૃષ્ટિએ, ખાતરીપૂર્વક માનીએ છીએ કે સાક્ષીઓએ ઇરાદાપૂર્વક તેમના
અગાઉના નિવેદનોને માત્ર આરોપીઓને બચાવવા માટે બદલ્યા હતા અને માત્ર
તેઓ જ નહીં, પરંતુ તેઓએ ખોટા પુરાવા રજૂ કર્યા હતા.ઉપર નોંધ્યા મુજબ,
ખોટો પુરાવો આપવો એ દુષ્ટતા છે, જેના પર મજબૂત હાથથી અસરકારક રીતે
અંકુશ મૂકવો જોઈએ.અમે સંતુષ્ટ છીએ કે ન્યાયના હિતમાં અને કેસની
હકીકતોમાં યોગ્ય કાર્યવાહીની જરૂર છે.

૮૧. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશ, લિંબડીને કોર્ટ સમક્ષ શપથ પર ઇરાદાપૂર્વક વિરોધાભાસી અને ખોટા નિવેદનો આપવા બદલ યોગ્ય જોગવાઈઓ હેઠળ ઉપર નામ આપવામાં આવેલા સાક્ષીઓ સામે ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવા નિર્દેશ આપીએ છીએ.

૮૨. રજિસ્ટ્રીને નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે કે આ ચુકાદાની એક નકલ વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશ, લિંબડીને ઉપરના પેરા ૮૧ માં જારી કરાયેલા નિર્દેશો અનુસાર કાર્યવાહી કરવા માટે મોકલવામાં આવે.

(જે. બી. પારડીવાલા, જે.)

(એ સી આર. એ. ઓ., જે)

વિષય :

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને

તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.